L'ARJAU

Informatiu de l'Àrea de Cultura *Sant Feliu de Guíxols* *Núm. 37 · juny 2000*

"Temps de carros i de carretes"

sumari

Informatiu de l'Àrea de Cultura

L'ARJAU

l'arxiu pag. 2 - 6

- *Darreres donacions*
- *Ramon Tauler, La taverna de cal Romaguer, on no va néixer Josep Irla i Bosch*
- *S'ha constituït la Comissió Municipal de Publicacions*

el patrimoni pag. 7 - 12

- *José Mateo, St. Feliu de Guíxols, a la vigilia de sortir de casa*

el museu pag. 13 - 16

- *Agenda*
- *Una peça curiosa de suro*
- *El Museu d'Història de St. Feliu de Guíxols, present a Barcelona*
- *Sortides a Banyoles, Serinyà i Castell d'Aro*
- *Crònica de les darreres exposicions*

el patrimoni pag. 17 - 29

- *Gabriel de Prado, Troballes arqueològiques a la Plaça del Mercat*
- *Gabriel de Prado, Excavacions arqueològiques al nucli històric de Castell d'Aro*
- *Xavier Conchillo, Un passat present*
- *Cecília Jori i Pere Sala, La falguera reial*

el tema pag. 19 - 22

- *Temps de carros i de carrtes*

servei d'educació pag. 30 - 40

- *Commemoració dels 50 anys de l'Escola Municipal de música*
- *Activitats del CEIP Mn. Baldiri Reixach*
- *Informació del Servei Municpal d'Educació*
- *Activitats de l'IESI Sant Elm*
- *Activitats de l'IES Sant Feliu*
- *Recollida de còmics i contes*
- *Breu història i constitució de l'UEE*

la biblioteca pag. 41 - 42

Novetats • *Darreres presentacions*

- *Fi de la campanya El Racó dels Contes*

L'ARJAU

EDICIÓ

SERVEI DE PUBLICACIONS

ÀREA DE CULTURA, PATRIMONI I EDUCACIÓ

JUNTA TÈCNICA DEL MUSEU

REDACCIÓ

MONESTIR, c/ Abadia, s/n.
17220 St. Feliu de Guíxols
Tel. 972 82 15 75
Fax. 972 82 15 74

COORDINACIÓ

ÀNGEL JIMÉNEZ

CONSELL DE REDACCIÓ

SÍLVIA ALEMANY
M. ÀNGELS COMAS
DAVID HERNÁNDEZ

COL·LABORADORS

RAMON TAULER, JOSÉ MATEO, GABRIEL DE PRADO, XAVIER CONCHILLO, CECÍLIA JORI, PERE SALA, ISABEL GALLOLL, MARIA SERRA, MONTI GALDÓN, M. ÀNGELA AYATS, JOSEP SERT

Foto de portada i tema

FOTO BERGANTÍ (Ester Llorca)

Disseny i maquetació

DOSIS Disseny Gràfic, S.C.

Fotomecànica

CYAN CROM

Impressió

GRÀFIQUES BIGAS
c/ Provença, 21
17220 St. Feliu de Guíxols

DIPÒSIT LEGAL: GI-1.611-89

Darreres donacions

17.02.2000 Francesc Molinas
4 fotografies

9.03.2000 Família Jacomet
Còpia de 6 fotografies

17.03.2000 Donació Francesc Bigas
Fotografia d'una classe (Hno. Joan) del Col.legi La Salle, c. 1923.
Un llibre *Manual de guerra química*, d'Izquierdo Croselles, Ripoll, 1938 (dedicat).

15.03.2000 Quim Bigas
2 diapositives de l'antic Lotus

19.03.2000 Ferran Gispert
Pergamí de l'any 1519, procedent de la família Casas
Títol a l'abat "Señor de dicha vila y su termino...", Barcelona 1755.
7 notes manuscrites, s. XVII-XVIII
El *Manifiesto de la Verdad...*, signat per Salvador Ribes el 1674, i l'*Antigüedad Ilustrada y verdad manifesta...*J. Aleny, 1680.
Plànol, en dues parts, del projecte del port de l'Izal

20.03.2000 Ramon Palahí Aicart
Llibre de comptes d'una fàbrica (c/Creu-Metges)

28.03.2000 Pepita Rigau
Còpia de 86 fotografies de Pere Rigau

Fotografia de Pere Rigau.

Fotografia de Pere Rigau.

4.04.2000 Elvira Cañet
Àlbum familiar (16 fotografies)
Targes postals i/o fotografies familiars (25 uni.)
Postals de fotogrames de pel·lícules (42 uni.)
Estampes (325 uni.)
Auques (8 uni.)

LLIBRES I BUTLLETINS

Llibres
-Llibres de poesía (2 uni.)
-Almanach "La esquella de la torratxa" 1906
-*Alrededor del mundo* Saturnino Calleja Biblioteca enciclopedica para niños
-Butlletí de la participació d'ITÀLIA en l'exposició de Barcelona de 1929
-*Explicación de las láminas murales de catecismo* Llambert Font (PRIMER grado)
-*Explicación de las láminas murales de catecismo* Llambert Font (TERCER grado)
-*Cuentos de abuelito (Desfile de historietas)*
-*Manual del Archicofrade* 1910
-*Vida compendiada del Beat Anton Maria Claret* P.Josep Sirvent
-*Novísimo resumen de urbanidad para niñas*
-*Memoria de la colonia escolar Diario "El Autonomista" Gerona,*1928.

Butlletins
-núm. 20 *ÀMFORA* (Butlletí dels pomells de Joventut de Catalunya)
-núm. 31 *SÍMBOLO*
-núm. 85 *LA MAINADA*
-*Menòria* de l'Ateneu social
-núm. 163 *l'AVI MUNÉ*
-núm. 13 *DON TURIBIO* 24/10/97 (Diari)
-*CABALGATA La producción del siglo* (Revista)
-Informes admo. referents a l'exèrcit (3 uni.)
-Informes admo. (3 uni.)
-Escriptures (Una referida a l'Hipoteca i l'altre a la Venda d'aigües) (2 uni.)
-Rebuts (Un d'aigüa i tres d'electricitat) (4 uni.)
-Pòlissa d'aigües potables de St.Feliu (1 uni.)
-Bases de la societat d'aigües potables (1 uni.)

OBJECTES

-Pissarra (1 uni.)
-Segells (226 uni.)
-Postals (*Recuerdo de San Feliu de Guíxols / Ripoll)* (2 uni.)
-*Hojitas Sabonosas* (1 paquet)
-Cartrons 3D
-Cartró propaganda mèdica (1 uni.)
-Joc de plumes, plumilles, caixa de compassos
-Fulletó publicitari de PREUS Magatzems Jorba (Bcn.Manresa) 1936-37 (1 uni.)
-"Manual de pietat" (1 uni.)
-Paquet de paper de fumar (ple) (1 uni.)

11.04.2000 Jordi Verrié (mitjançant la família Espuña)
La Costa Brava
(Col.lecció incompleta)

17.04.2000 Manuel Pla i Francesca Carreras
A. Galí, *Lliçons de llenguatge*, Edit. Barcino, 1967
P. Fabra, *Les principa,ls faltes de gramàtica*, Edit. Barcino, 1925
Lliçons de llenguatge, Edit. Pedagògica, Barcelona, 1934
J. Galí, *De la mesura a l'avaluació*, Edit. Eumo, Vic, 1998
A. Galí, *La mesura objectiva del treball escolar*, Barcelona, 1928
Pedagogia a Catalunya, Fundació Jaume I, any 1999
Es corcó, núm. 1, gener 1981

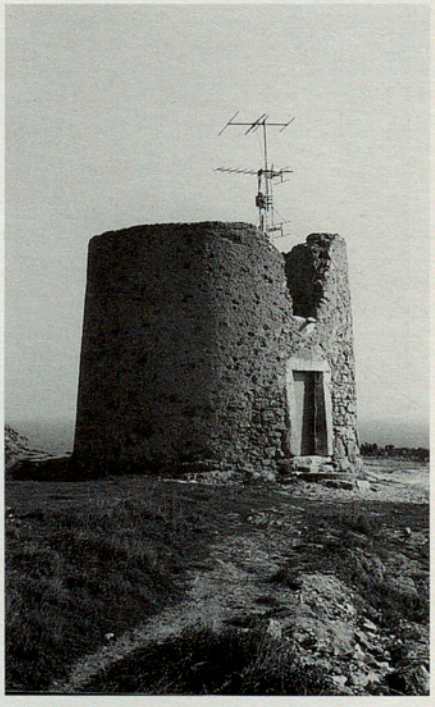
28.04.2000 Joan Darder i família
Àlbums cromos de futbol (4 uni.)
Cromos solts de fútbol (16 uni.)
Cromos "Trencaclosques de transatlàntic" *Chocolates REGINA* (12 uni.)
Cromos "Trencaclosques de màquina de ferrocarril" *Chocolates REGINA* (11 uni. incomplet)
Cromos províncies d'Espanya (6 uni.)
Cromos països del món (7 uni.)

Postals Sant Feliu de Guíxols (12 uni.)
Postals promoció d'espectacles (música ,boxe i cinema) (3 uni.)
Díptic promoció film "*CARBON la tragedia de la mina*" (1 uni.)
Postals palau de Versalles (Talonari 47 uni.)
Postal de Montserrat (1 uni.)
Ventall de cartró (1 uni.)

3.05.2000 Antonio Azorín
2 cartes de navegació (1888). Costa catalana.

12.05.2000 Jordi Verrié
4 postals de SFG
3 felicitacions de SFG
Consultori del metge Ll. Corominas
Estampa de Sant Elm
Fulletó *Notes històriques de Sant Elm*
Bolígraf obsequi farmàcia Dalmau
2 escuts del Cub de Mar S'Agaró
2 tirabuixons de filferro
Capseta de la farmàcia Pere M. Magret

23.05.2000 Josep Cullell
Fotocòpia de partitures de Juli Garreta, procedents de la Biblioteca Nacional de Catalunya:
Sonata en FA per a violoncel i piano
Sonata en Do menor per a piano
Alpestre. Cançó. Poesia d'Apeles Mestres
Joguina. Violoncel i piano

Molí de les Forques.

La taverna de cal Romaguer, on no va néixer Josep Irla i Bosch

Vivint en la casa assenyalada amb el núm.45 del carrer Algavira, Josep Irla Rovira amb una instància adreçada a l'Ajuntament, demana permís per construir una casa en el solar tancat amb paret del mateix carrer, cantonada amb el de la Lluna.

Dit solar fou comprat per Josep Irla Rovira segons escriptura de compra atorgada pel notari Joaquim Ametller, amb data 9 d'agost de 1893. L'Ajuntament, en la sessió del dia 17 de gener de 1894, li concedeix el permís sol·licitat.

Camprodon, agost de 1923. Al mig, dret, Josep Irla.

A l'exercici 1894-95, Josep Irla Rovira paga contribució com a membre del *Gremio de Tabernas o Tiendas de Vinos y Aguardientes al por menor*, amb el núm. 2, i paga una contribució de 64 pessetes.

Josep Irla Rovira mor el 20 d'abril de 1911, però la taverna segueix portant el seu nom.

En el padró de 1924 trobem a Rafael Turallas, que regenta la taverna anomenada popularment "cal Romaguer". En Rafael era casat amb Elisa Irla Ricart. El pare de Josep Irla i l'avi d'Elisa eren germans.

El negoci de la taverna que anava a nom de Josep Irla Rovira es dóna de baixa de contribució per haver-lo traspassat a nom de Rafael Turallas amb data del 30 de gener de 1929.

L'any 1930 la contribució de la taverna de cal Romaguer va a nom de Rafael Turallas. En el padró d'aquest mateix any, en Pere Trafí té el domicili al c/ Girona,16, on figura com a taverner, però en el de 1935 ja el trobem al c/ Algavira nº47, i amb data del primer d'abril de 1939 es dóna d'alta de la contribució industrial. Hi consta com a "*Pedro Trafí Romeu – Vinos al por menor*".

Quan es construí la taverna, Josep Irla tenia divuit anys

En Rafael Turallas va morir el 23 de gener de 1931, quan encara viva a la taverna. La viuda, Elisa Irla Ricard, en deixar-la , va anar a viure a la carretera de Palamós, 48.

Durant molts anys, després de la mort del seu fundador i propietari Josep Irla Rovira, a aquesta taverna la gent d'una certa edat encara l'anomenava "cal Romaguer". Els més joves, però, ja en deien a cal Trafí.

En aquest local s'hi va fer molta política en els anys que va ser regentada per la família Irla, però després de deixar-la va esdevenir una taverna més, com les altres. Es veien homes, a l'hora de sopar, sortint de casa seva amb el plat a la mà, anant-hi a menjar-se'l, acompanyat d'uns porronets, i seguit d'una sèrie de cançons, del moment i d'èpoques passades.

Una sensació d'estranyesa m'ha arribat en llegir l'escrit publicat al *El Punt Diari* el dia 28 del passat mes d'abril, en tant que es torna a afirmar que Josep Irla Bosch va néixer a la taverna de cal "Romaguer", quan el cert és que el nostre President va néixer l'any 1876; i que en el solar que després esdevindria la taverna no fou comprat fins a l'any 1893; i, a l'any següent, es començà a construir-hi l'esmentat establiment. Quan es construí la taverna, doncs, en Pepito Irla tenia ja divuit anys. També s'hi comenta que en la taverna s'hi havien amagat armes del cèlebre "Foc de la Bisbal", i aquest mite (o millor, errada) és clarament més absurd, ja que aquesta revolta en què participà Josep Irla Rovira, va tenir lloc l'any 1869. La taverna es va construir l'any 1894!

Ramon Tauler Valls

S'ha constituït la Comissió Municipal de Publicacions

El Regidor de l'Àrea de Cultura i Educació va proposar que s'aprovés la constitució d'una Comissió Municipal de Publicacions, els antecedents i objectius de la qual són els següents:

La col.lecció de publicacions municipals "Estudis Guixolencs" es va iniciar l'any 1987. Els inicis, modestos, responien a la necessitat que s'havien fixat els Tallers d'Història: conèixer i, sobretot, difondre la història local de la nostra ciutat. Actualment, atès que la finalitat primera s'ha consolidat i que la necessitat de potenciar els estudis sobre Sant Feliu des d'una òptica rigorosa i didàctica, no solament continua sinó que cada vegada es més útil i també més onerosa i complexa, ens proposem de fer un pas endavant i superar aquella primera fase.

. D'una banda, l'Ajuntament es proposa d'augmentar l'estímul d'aquesta col.lecció de llibres "Estudis Guixolencs" i, per aquesta raó o necessitat, ha gestionat la firma d'un conveni de coedició estable amb la Diputació de Girona, que ha d'entrar en vigor aquest any 2000. Per tant, el tema de publicacions pren una trajectòria diferent. I s'han d'establir les pautes concretes a seguir.

. De l'altra, i al marge de la col.lecció municipal copatrocinada amb la Diputació, com que cada vegada hi ha més peticions d'ajudes o col.laboracions a edicions de llibres que arriben a l'Ajuntament d'altres àmbit ciutadans, cal preveure-ho i, per tant, s'imposa la necessitat d'una normativa que ho contempli.

1- COMPOSICIÓ:

President: regidor de Cultura.
Vocals: un regidor representant de cada grup polític de l'Ajuntament; tècnics: Cap de l'Àrea, director del museu, de l'arxiu i de la biblioteca.

Secretari: el de la Corporació o a qui delegui (bibliotecari).

2.- FUNCIONS:

A.- Quant a la col.lecció: Estudis Guixolencs

1.- Designar les persones que integraran el Consell Assessor mixt amb la Diputació de Girona, segons determini el conveni signat per a la coedició de llibres.
2.- Encarregar els treballs a publicar en la col.leció, determinar el tema i l'autor.
3.- Fixar els preus públics dels llibres editats
4.- Fer un seguiment dels pressupostos econòmics, de la distribució de llibres i de les liquidacions.
5.- Assumir la responsabilitat de l'orientació i rigor dels continguts de la col.lecció.
6.- Designar la persona, o les persones, experta que en puguin emetre un informe tècnic, quan calgui.

B.- Quant a les subvencions per a l'edició de llibres d'interès local

7.- Confeccionar i donar a conèixer unes bases per acollir-s'hi, que tinguin en compte els següents punts:
7. 1 Disposicions generals
7..2 Sol.licitants i conceptes subvencionables
7..3 Procediment de sol.licitud
7. 4 Condicions i principis bàsics d'aplicació
7. 5 Procediment de concessió, justificació i pagament

Acutalment s'estan elaborant els criteris per a les subvencions de publicacions d'interès local, que es presentaran en una propera reunió del Consell.

El dia 10 de maig es fa la primera reunió

Es prepara el conveni de coedició amb la Diputació que s'haurà de signar properament.

Pel que fa al plantejament i programació de les noves publicacions en la col.leció "Estudis Guixolencs", s'aprova tirar endavant l'edició dels núm. 15 i 16, que ja són en preparació. per aquest any. I per l'any 2001: els números 17 i 18.

D'aquesta comissió, en depèn el Servei de Publicacions i d'Arxiu.

SERVEI DE PUBLICACIONS I D'ARXIU

COL.LECCIÓ D'ESTUDIS GUIXOLENCS

Núm. 1	*El futbol a Sant Feliu de Guíxols*	J. Muñoz	650,- PTA
" 2	*Història de l'esenyament a SFG*	A. Jiménez	Exhaurit
" 3	*Mur, fotògraf a SFG*	E. Massanas	Exhaurit
" 4	*Els sòls de Sant Feliu*	A. Palahí	650,- PTA
" 5	*El capità E. Massanas*	B. Bussot	650,- "
" 6	*El monestir de SFG*	J. Blanco	650,- "
" 7	*Emigració a Amèrica*	C. Yáñez	1.000,- "
" 8	*Imatges per a la història*	Bigas/Jiménez	Exhaurit
" 9	*Guerra civil a SFG*	A. Jiménez	Exhaurit
" 10	*100 anys de cinema*	DD.AA.	1.800,- PTA

En format o disseny diferent)

" 11	*Patrimoni i història local* (Homenatge a LL. Esteva)	DD.AA	1.000,- PTA
" 12	*SFG, una lectura històrica* (Coeditat amb la Diputació)	A. Jiménez	2.800,- "
" 13	*Memòria d'un temps. Irla i SFG*	A. Jiménez	1.500,- "
" 14	*Els ocells de la Vall d'Aro* (Coeditat amb la Diputació)	C. Álvarez	2.000,- "

Núm. 15 (**en preparació**) *Places, carrers i arquitectes (L'evolució urbana de SFG)* Gerard Bussot
" 16 " " *L'evolució del paisatge de SFG,* de Pere Sala i Martí.

Previsió per a l'any 2001:

Núm. 17 *L'any 2000 en fotografia*, de Qim Bigas
Núm. 18 *De l'hospital dels pobres de SFG, a la solidaritat* , de Miquel Borrell

COL.LECCIÓ TALLERS D'HISTÒRIA

1. Dossiers

Núm. 1	*SFG, vila medieval*	200,- PTA
" 2	*SFG, segles XVI i XVII*	Exhaurit
" 3	*Les transformacions del s. XVIII*	200,- PTA
" 4	*SFG (1800-1870)*	200.- "
" 5	*SFG (1870-1910)*	200,- "
" 6	*SFG (1910-1939)*	500,- "
" 7	*SFG (1939-1975)*	1.000,- "
" 8	*El mercat de la sal*	Exhaurit
" 9	*Temps de carros i carretes*	700,- PTA

2. Retallables

Església	Exhaurit
Monestir (s. XVIII)	500,- PTA
Arc de Sant Benet	Exhaurit
Tren	500,- PTA
Asil Surís	500,- "

3. Cartells

Llagut	Exhaurit
Veler a Amèrica	300,- PTA
Làmina del veler (Néstor)	300,- "

ALTRES PUBLICACIONS DEL SERVEI

Plantes medicinals	C. Palahí	1.000,- PTA
Catàleg del centenari del tren	DD. AA	1.000,- "

TAMBÉ DEPÈN D'AQUEST SERVEI L'EDICIÓ DE LA REVISTA DE L'ÀREA DE CULTURA I EDUCACIÓ: ***L'ARJAU*** (37 números publicats).

Nota: Existeix un contracte signat amb l'empresa de distribució NORDEST LLIBRES, S.L. de Figueres (Exp. 247/1996), pel qual l'empresa distribuïdora es queda el 50% sobre la base imposable. I en dóna compte trimestralment.

Sant Feliu de Guíxols, a la vigilia de *sortir de casa*[1]

Analisi d'alguna aspectes de la població guixolenca del 1824

El pas del temps deixa marques sobre les societats, i potser las més profundes, les més indelebles, són subtilment deixades en el conjunt de la població pels fenòmens demogràfics. Els censos de població són una secció quirúrgica en la vida d'una comunitat, tant assimilable a la seva fotografia en un moment determinat, com font d'informació sobre moltes de les coses que han ocorregut a la generació que l'integra.

Em proposo en aquest article d'analitzar alguns aspectes de la població de Sant Feliu de Guíxols[2] del 1824. Amb aquest propòsit utilitzaré el cens de 1824, en un moment de recuperació de la població després de les pestes i guerres, però previ a un nou estancament. Un cens que es realitza en la vigília d'una massiva emigració internacional, però que ja mostra una tendència definida en aquest sentit i la població guixolenca m'ha començat a viure els seus efectes. És precisament aquest aspecte el que anem a ressaltar de l'estat d'aquesta població en el primer quart del segle XIX.

L'evolució demogràfica

La mortaldat catastròfica que encara era present a les comarques gironines a mitjan segle XVII, havia començat a decaure en el XVIII. La població iniciava un cicle de creixement, però a un ritme més moderat del que hom suposava.[3] Aquesta població, encara amb acusades característiques d'Antic Règim en el seu comportament demogràfic, veurà frustrada la seva regeneració per la crisi general dels anys 1793–1812 a causa dels conflictes bèl.lics: la "Guerra Gran" y la "Guerra del Francès". Cap a 1824 semblava que començava una recuperació, les característiques i possibilitats de la qual es creuen amb el fenomen emigratori.[4]

La informació demogràfica essencial d'un cens de població és la que fa referència a l'edat i sexe. El cens de 1824 ens brinda aquestes dues variables (el sexe òbviament s'infereix dels noms dels registrats) i poques gràfiques ens diuen més de la història vital d'una població que la seva piràmide d'edats. La relació entre homes i dones, i la progressió que va prenent cada graó dels grups d'edats ens marca com li ha anat, a esa població, amb la mort i les migracions en tal o tal època. Fins i tot aspectes més simbòlics com una natalitat vigorosa o "*baby boom*" per causes d'un imaginari a determinar, hi resten inconscientment marcades.

Si bé hi ha diferents padrons que recopilen aquesta informació de la vila[5], hem pogut prendre com a eix de l'estudi el padró d'habitants de 1824.[6] És una llista nominativa censal que fou realitzada, al menys, por dos funcionaris donada la subtil disparitat de criteris i la cal.ligrafia. Les unitats censals hi són ben delimitades pel censista amb una clau que les conté; hi assigna a cada una el seu número d'orde i la quantitat de efectius que conviuen en ella al moment del registre. L'ordre és seguit barri a barri i habitatge per habitatge, i hi intercala aquelles que es troben tancades, indicant-ne en algunes el seu titular. Un dels que fan el cens, en alguns casos, fa menció del propietari de la casa quan aquesta és arrendada.

El padró ens dóna una població total de 6.185 habitants (la qual cosa s'insereix en la lògica progressió dels 5.090 del Cens de Floridablanca de 1787 i els 6.669 de 1834[5]). Però davant d'una emigració tan voluminosa no és estrany de trobar un decreixement de la població al moment del recompte de Madoz (5.487 persones), i que no s'hi arribi encara el 1860 (amb 6.434 efectius) al cim obtingut el 1834.

Aquesta població està distribuïda en cinc "barris" força uniformes en densitat (llevat del primer). La distribució dels barris semblen que formen el traç d'una T, l'ala horitzontal de la qual seria el litoral marítim, i l'ala vertical s'interna en l' interior, segons el següent detall:

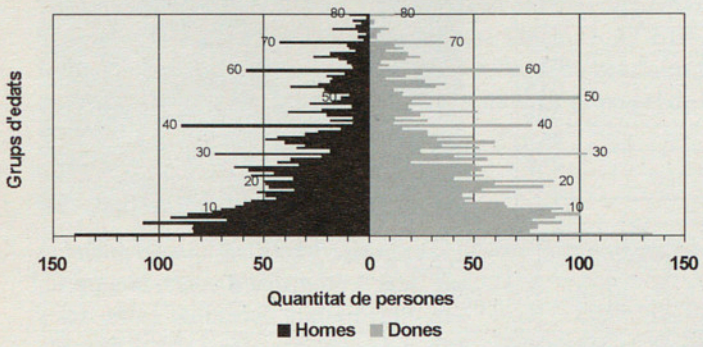
Taula 1. Distribució de la població de SFG por barris en 1824.

Barri	Descripció	Població
1	Monticalvari, Raval de la Riera i San Amanç	567
2	s/designar	1.534
3	S/designar	1.276
4	s/designar	1.357
5	Illa primera, carrer de Mitja Galta	1.451
Població total		6.185

Comencem l'anàlisi del conjunt d'aquesta població pel principi, és a dir, veient com es distribueix la generació de 1824 per sexe en una piràmide d'edats.

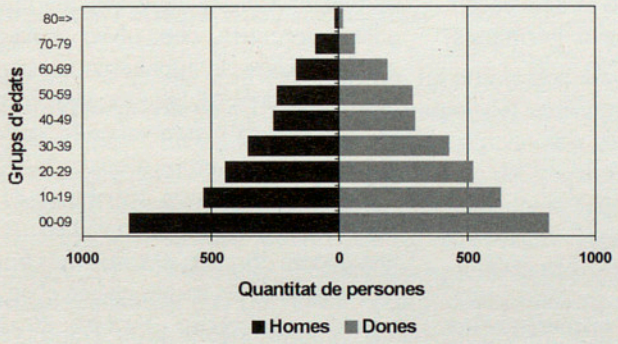
[1] Fa referència al llibre de Cèsar Yáñez, sobre l'emigració guixolenca a Amèrica.
[2] Utilitzarem en referir-nos a Sant Feliu de Guíxols la forma abreujada SFG.
[3] CF. ALBERCH, R. i CASTELLS. N., *La població de Girona (segles XIV – XX)*, Girona, IEG, 1985.
[4] De créixer a un 0,52% anualment entre 1787 i 1824, passa a fer-ho a un 0,75% anual entre 1824 i 1834.
[5] Y. BARBAZA, en *El paisatge humà de la Costa Brava*, (Barcelona, Edicions 62, 1988 [1966], 2 vols.) recull la informació de totals dels padrons de 1787, 1806 y 1834; Cesar Yáñez y Ángel Jiménez aporten dades d'altres més, abans de les xifres de Pascual Madoz i el cens Nacional de 1857 (Cf. YÁÑEZ, C. *Sortir de casa per anar a casa. Comerç, navegació i estratègies familiars en l'emigració de Sant Feliu de Guíxols a Amèrica, en el segle XIX*, Ajuntament de SFG,1992, JIMÉNEZ, À. *Taller D'Història*, Servei de Publicacions i Arxiu, Ajuntament de SFG,1986, ídem *Sant Feliu de Guíxols. Una lectura històrica*, Ajuntament de SFG-Diputació de Girona, 1977 y MADOZ, P. *Diccionario geográfico–estadístico–histórico de España y sus posesiones en ultramar*, Madrid, 1847, 16 vols.
[6] AHMSFG, S. XIV–Estadística. Aquesta serà la font de referència a partir d'ara, si no se'n fa una aclariment exprés.
[7] Cf. JIMÉNEZ, À. *Taller D'Història*, cit.

Gràfic 1. Piràmide d' edats de SFG el 1824, d'any en any.

En el gràfic 1 podem veure aquesta constant cultural de valorar l'edat i mesurar el temps arrodonint l'edat en els anys acabats en zero, incrementant-se aquesta percepció a mesura que els anys s'allunyen de la infantesa. Aquest és el fonament de la utilització de grups d'edats de deu en deu anys (comptats del 0 al 9) per a poblacions de períodes protoestadístics, en comptes de quinquennals com aconsella la demografia teòrica, ja que es produirien alteracions fictícies en el gràfic.

Gràfic 2.
Piràmide de població de SFG en 1824, en grups decennals.

Aquesta distribució (gràfic 2), menys impressionista i més didàctica, ens apropa millor a l'estructura vital de la població. El primer que crida l'atenció és l'ampla base que testifica el període de creixement assenyalat. Però immediatament veiem la disparitat de la relació entre quantitats d'homes i de dones (relació de masculinitat o RM) per a la totalitat de la població: els 2.903 homes enfront de les 3.282 dones fan una RM de 88,4 homes cada 100 dones. Si tenim en compte que els mamífers anomenats superiors venim al món en una relació mitja de 105 homes cada 100 dones, aquesta diferència crida l'atenció. I sense conèixer res de la història de la vila ja podríem presumir o una mortaldat per guerra, o una emigració masculina copiosa i més primerenca del que hom ha suposat fins ara. Aquesta relació continua encara una dècada després, quan el 1834 la RM descendeix a 80,8 homes cada 100 dones. Observem més atentament la distribució d'aquest indicador lligat a l'estructura d'edats en la taula 2. Veurem que la nostra presumpció –una mica tramposa ja que coneixem els fets- es confirma i mostra les seves característiques.

Taula 2. Població de SFG el 1824 en grups decennals.

Grups d'edats	Homes	Dones	RM
00-09	818	822	99,5
10-19	525	632	83,1
20-29	443	524	84,5
30-39	354	432	81,9
40-49	254	299	84,9
50-59	239	293	81,6
60-69	166	193	86,0
70-79	89	67	132,8
80=>	15	18	83,3

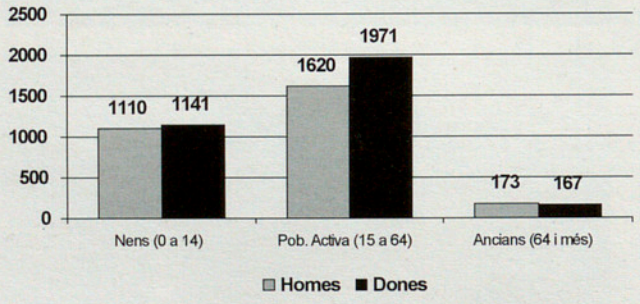
Com veiem aquesta població té ja el 1824, durant el procés de recuperació demogràfica, una història important d'homes que han deixat la seva terra. El canvi en la RM en el grup 60–70 indica un procés migratori que ja porta un temps. Alguns han migrat per la guerra, és cert, però molts ja han començat l'itinerari fet de realitat i fantasia de l'emigrant, facilitat per la finestra al mar que ofereix ser un port d'un actiu tràfic ultramarí. Segons ens diu Cèsar Yáñez[8] aquesta població del voltant dels 6.000 efectius sofrirà l'expulsió –cap migració és totalment "voluntària"– de 860 persones entre 1835 y 1862, segats per edat, sexe i ocupació. La piràmide d'edats, com dèiem, expressa clarament aquest procés. Des de l'ampla base que indica la recuperació que està vivint la població guixolenca, fins a les "osques" que sobre elles s'enfilen, delaten la manca d'homes des d'edats primerenques. Una mirada detinguda a las diferències en la relació entre homes i dones en la cohort 10–19 partida en dos, ens mostra el punt de trenc de la relació entre homes i dones i l'edat precoç amb què s'inicia aquesta migració. La taula 2 indica clarament els 15 anys l'edat a què l'adolescent està en condicions o es veu obligat a deixar la casa. No es nota encara una migració de tipus familiar que inclogui esposes, filles o germanes.

Taula 3. RM de la població de SFG entre 10 i 29 anys

Grup d'edats	Homes	Dones	RM
10 a 14	271	272	99,6
15 a 19	234	355	65,9

Vegem com ha quedat constituïda la població després d'aquest primerenc flux emigratori, que el censista va enregistrant en les 85 cases buides que troba en passar-hi.

Gràfic 3. La població de SFG el 1824 en grups d'edats.

[8] YÁÑEZ, C. *Sortir de casa per anar ...*, cit.

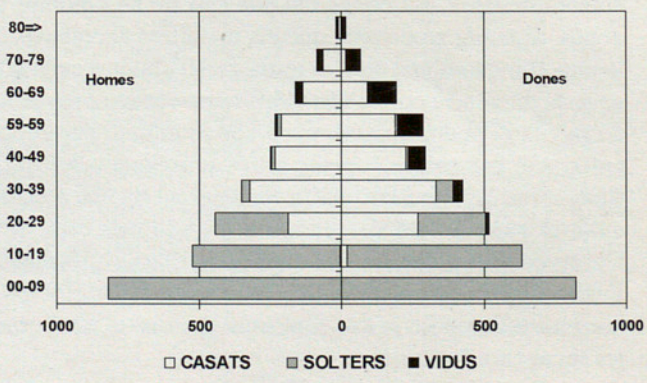

En el gràfic 3 hem agrupat la població per sexe i en grups d'edats. Notem un equilibri bastant accentuat entre sexes dels nens i ancians (quasi el 50% de cada gènere) i una àmplia diferència (10%) entre la quantitat d'homes i dones en les edats de la població potencialment activa. La partida d'homes anirà deixant lliures llocs de treball i terres, una història coneguda. El gràfic mostra clarament aquesta relació distorsionada, en les edats actives, que és la contra–cara de l'observada en els llocs de destí d'immigrants.

Aquest procés no va tenir només conseqüències econòmiques en relació a la producció local i a la minva en la força de treball. Aquesta emigració a primera edat repercutirà, com observa Àngel Jiménez, sobre la nupcialitat i sobre la natalitat futures. Malgrat tot, això encara no es reflecteix clarament en la Taula 4 d'estat civil per grups d'edats el 1824.

El gràfic 4 mostra la distribució de la nupcialitat al llarg dels grups d'edats, en què podem observar el canvi més brusc en l'estat civil els homes que en el de les dones en el grup d'edats 20–29. Probablement dels homes dilaten el seu matrimoni davant una potencial emigració.

Gràfic 4. Població de SFG de 1824 segons l' estat civil en grups decennals.

La nupcialitat té altres característiques singulars. Per exemple, presa la població per sobre els 20 anys, tenim un 15% de solteria entre les dones (sobre 1.719 dones) i un 18% entre els homes (sobre 1.486 homes). Òbviament l'edat d'ingrés al matrimoni és superior en els homes que en les dones i això en pot deformar el mesuratge, però el tret de més solteria en aquell gènere que és actor principal de l'emigració és notable.

Taula 4. Estat civil de la població.

Sexe	Casats	Solters	Vidus	S/dades	Total Homes	Casades	Solteres	Viudes	S/dades	Total Dones	Total General
0 a 9	0	818	0	0	818	0	821	0	0	821	1639
10 a 19	5	520	0	0	525	18	613	0	1	632	1157
20 a 29	184	257	1	1	443	272	235	12	5	524	967
30 a 39	319	30	2	3	354	335	57	36	4	432	786
40 a 49	234	11	4	5	254	227	11	56	5	299	553
50 a 59	212	11	10	6	239	190	8	91	4	293	532
60 a 69	135	6	20	5	166	91	2	99	1	193	359
70 a 79	63	2	20	4	89	18	0	49	0	67	156
80 =>	9	0	6	0	15	4	0	14	0	18	33
Total	1161	1655	63	24	2903	1155	1747	357	20	3279	6182*

Un altre aspecte valuós i que potser expliqui en part el que hem dit abans, el trobem en l'altre extrem, entre viudos i viudes: hi ha un 21% de les dones en aquest estat i només un 4% d'homes, el que ens mostra una quantitat més gran de probables segones núpcies entre els homes que han enviudat i que molt probablement hagin declarat el seu estat civil com a casat.[9]

Ocupacions i orientacions productives.

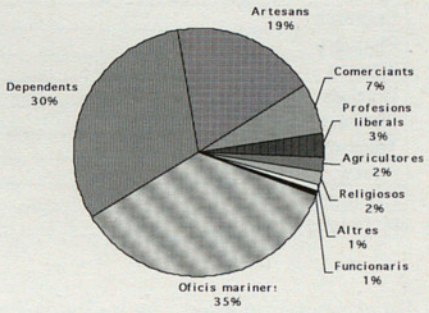
Aquí pertoca fer una sèrie d'aclariments. En primer lloc, les categories ocupacionals dels censos privilegien l'activitat principal del censat, amagant l'anomenada "pluriactivitat"[10]. En segon lloc, l'ocupació és generalment assignada al cap de família o als barons adults, restant menystingut l'esforç del treball familiar. Finalment, dins de les categories no hi ha homogeneïtat socioeconòmica, quan individus que tenen la mateixa ocupació pertanyen a diferents estrats socioeconòmics. De les 1.307 persones que consignen ocupació, la majoria ho fan d'oficis lligats directament amb la mar (un 40%), ja sigui directament (mariners, patrons, pilots i pescadors) com indirectament (mestres d'aixa, calafats, corders, etc.).

Taula 5. Distribució de les ocupacions a SFG el 1824.

Oficis mariners	467
Dependents	406
Artesans	243
Comerciants	86
Professions liberals	40
Agricultors	25
Religiosos	23
Funcionaris	7
Altres	11
Total	1.308

La vocació marítima de Sant Feliu de Guíxols respon a una tradició diverses vegades centenària que va portar la comarca a ser capçalera de la Província Marítima que portà el seu nom, en ser promulgades les Reials Ordenances de Marina i que incloïa la riberes de *l'Empordà*.[11]

Gràfic 5.
Representació proporcional de les diferents ocupacions a SFG el 1824.

Tornant a la metàfora de la "T", a l'ala horitzontal, –el litoral marítim– hi resideixen els pobladors d'oficis mariners, els comerciants i els tapers; i a l'ala vertical que s'interna cap a l'interior, hi prevalen els jornalers, que presumeixo agraris. La dispersió dels habitants que exerceixen els oficis més importants es mostra en la taula en orde descendent de representativitat. S'hi observa, a més de la mencionada dispersió dels mariners, el comportament d'altres oficis que van dissenyant el caire de cada barri.

[9] En algunes comunitats, la declaració de viudetat amaga la condició de mare soltera. I en societats amb una forta emigració a dones amb esposos que no han donat senyals de vida durant un espai determinat de temps. No tenim elements per a suposar que alguna d'aquestes coses succeeixi en aquest cas.
[10] Por exemple aquell taper que a més conrea un hort i en temps de la pesca de la sardina col.labora com a pescador.
[11] MATEO, J. "Con *arte* y *parte* Los pescadores de *l'Empordà* en el siglo XVIII", Treball d'introducció a la recerca, Universitat Pompeu Fabra, Institut Jaume Vicens i Vives, Barcelona, 1999.

Taula 6. Ocupacions més nombroses i la seva distribució en els barris.

Ocupació	Total	Barri				
		1	2	3	4	5
Pilots	12		1	2	9	
Calafats	18		1	1	14	2
Pescadors	21	7	10	1		3
Mestres d'aixa	25	2	4	2	3	14
Patrones	56	5	11	6	29	5
Mariners	378	36	72	72	78	120
Domèstiques	36		19	2	3	12
Jornalers	190	54	48	31	14	43
Tapers	144	11	31	35	33	34
Comerciant	38	1	8	18	5	6
Traginers	10		2		6	2
Sastres	32		13	10	5	4
Ferrers	12		2	5	4	1
Sabaters	32		9	10	12	1
Flaquers	19		3	6	7	3
Fusters	18		6	6	4	2
Corders	17	4	4	2	6	1
Barrilers	14	1	3	3	6	1
Teixidors	13	1	4	3	3	2
Paletes	12		2	3	2	5
P. Frares	13	13				
Hortelans	20	2	7			11

En el primer quarter –que inclou des d'àrees rurals i el monestir- es l'únic en el qual els mariners són desplaçats de l'ocupació majoritària, i l'activitat més nombrosa és –amb certa lògica–, la de jornaler. Hi ha molt pocs tapers en relació amb la resta, en què es distribueixen de forma uniforme. La resta dels barris semblen ubicats sobre el litoral marítim. Tres d'ells no tenen designació. En el primer (barri 2), s'hi concentren el major nombre de domèstiques (sobretot en llars de comerciants, i també en el de cirurgians, preveres beneficiats, botiguers, pilots, mariners i farmacèutics). El segon (barri 3) sembla ser el centre més urbà amb singular concentració de comerciants, a més de sabaters, sastres i flaquers. El tercer (barri 4) acumula el gruix dels patrons i calafats, i alhora la menor concentració de jornalers. El cinquè, com dèiem concentra els mariners, però també els mestres d'aixa. En analitzar la relació de masculinitat per barris, veiem –tenint en compte que aquí no considerem l'estructura d'edats– que és el barri cinquè el que ha sofert el major drenatge masculí.

Taula 7. Distribució de la RM per barris.

Barri	Total efectius	Homes	Dones	RM
S/dades	42	14	28	50
1	567	277	290	95,52
2	1492	706	786	89,82
3	1276	606	670	90,45
4	1357	647	710	91,13
5	1451	653	798	81,83

Curiosament (o no), és el barri que concentra la quantitat mes gran d'homes que exerceixen l'ofici de mariner (121; un 32%) i en el 1, aparentment lluny del port, se'n concentra, a més de la RM més equilibrada, el menor nombre.

Així és que Sant Feliu de Guíxols no va ser, ni molt menys, una població "tancada", és a dir d'aquelles en què els seus habitants creixen o decreixen al marge dels fluxos migratoris, si és que n'existeixen. Si bé el cens de 1824 enregistra tan sols un 7% de persones que manifesten no ser originàries de la comarca, es va imposant una forta tendència a l'expulsió de llurs fills sota el mite de l'indià.

Primer emigraran molts amb oficis relacionats amb la mar. Però i després? Les dades de Cèsar Yáñez són lapidàries en una altra constant de la història de las migracions, com és que la migració és un fenomen esbiaixat socialment cap al centre:

[12] Font: YÁÑEZ, C. *Sortir de casa per anar ...*, cit. pàg. 33.

Taula 8. Emigrants de SFG a Amèrica entre 1835 y 1862.[12]

Professió	Quantitat d'emigrants	%
Obrers i artesans	349	40,58
Estudiants	176	20,47
Oficis mariners	126	14,65
Comerciants	98	11,4
Treballadors i jornalers	51	5,93
Agricultors	29	3,37
Professions liberals	11	1,28
Hisendats, propietaris o fabricants	9	1,05
Servents	5	0,58
Altres	4	0,47
Pobres	2	0,23
Total	860	100,00

Els obrers i artesans són en gran majoria tapers (174; 20% del total general), i segueixen, molt de lluny, el sabaters (47; 5,5% del total). Els estudiants –ambigua classificació, si n'hi ha– podria contenir els joves que acompanyen els seus pares d'altres ocupacions, com evidencia la taula 3.

Si bé la població ganxona comença una nova recuperació i creixement durant el segle XIX, aquesta serà de nou interrompuda per un estancament produït a mitjans d'aquell segle. Les causes que aquest cop s'hi sumaran seran les epidèmies de còlera i algunes crisis de subsistència, combinades amb una forta sortida migratòria. Sens dubte serà durant el segle XIX quan la població gironina prendrà més fermament la decisió d'emigrar cap a les velles colònies –algunes d'elles ja emancipades– i cap a la floreixent Amèrica del Nord. La manifestació més clara d'aquest procés el mostra la relació entre homes i dones d'entre els diferents grups d'edats. El padró de 1824 ens ha estat útil per a conèixer de quina manera la demografia de Sant Feliu de Guíxols va ser commocionada en el primer quart del segle XIX.

El padró de 1824 ens ha estat útil per a conèixer millor la demografia de Sant Feliu de Guíxols del s.XIX.

José Mateo
Departament d'Història
Universitat Nacional de Mar de la Plata
Argentina

Agenda

EXPOSICIONS AL MONESTIR

Del 6 de juny al 25 de juny:
50 ANYS DEL C.E.MONTCLAR
al **Monestir**
L'exposició consta bàsicament de diapositives i un recull fotogràfic de la trajectòria del Centre Excursionista Montclar, de les diverses activitats que ha realitzat des dels seus inicis. És un senzill homenatge a una entitat representativa de la vida social de Sant Feliu de Guíxols. Un record viu per totes les persones que l'han fet créixer i punt de partida per fer-la més gran.
Organitza: CEM Col.labora: Ajuntament /Museu d'Història
Inauguració: dia 6 de juny de 2000 a les 19.30 de la tarda al monestir.

Del 29 de juny al 23 de juliol :
FAMÍLIA ESPUÑA / IBÁÑEZ, FONS D'IMATGES al **Monestir**
La major part del fons fotogràfic de la família Espuña ha estat adquirit per l'Ajuntament i forma part del patrimoni de la ciutat. En senyal de reconeixement, s'organitza una exposició que mostri algunes de les imatges de què consta el fons.
Organitza: Arxiu i Museu d'Història

De l'1 d'agost al 31 d'agost:
NINOTAIRES GUIXOLENCS
al **Monestir**
Exposició de Festa Major, dedicada any rere any a un o a diversos artistes locals i a mostrar-ne la seva trajectòria i enguany amb dibuixos originals de ninotaires i revistes on s'han publicat, des dels anys 30 fins ara. Entre altres artistes i ninotaires hi participà Narcís Masferrer, més conegut pel pseudònim de Narmas.
Organitza: Museu d'Història

Del 8 de setembres al 15 d'octubre:
JOAN JORDÀ. VISIONS DES DE L'EXILI al **Monestir**
Artista nascut a Sant Feliu de Guíxols i que marxà a França el 1939 juntament amb la seva família; encara no ha tornat a Sant Feliu. Exposició organitzada pel Departament de Cultura de la Generalitat amb motiu del Congrés de Casals Catalans d'arreu del món (Barcelona, abril de 2000).
Organitza: Museu d'Història

JUAN JORDÀ. Sense títol. Acrílic sobre tela.

EXPOSICIONS A L'AJUNTAMENT

Del 27 de maig al 27 de juny
150 ANYS DE LA TENORA a l'**Ajuntament**
Amb motiu de l'aniversari de l'aparició d'aquest instrument es presenta un discurs que gira al voltant de les preguntes que qualsevol visitant pot fer-se sobre aquest instrument i presenta dos nivells de lectura diferents: per a no iniciats i per a "especialistes".
Inauguració dissabte dia 27 de maig a les 20.30h. Serà visitable el següent diumenge dia 28 coincidint amb l'aplec. La resta de dies es podrà visitar els dies feiners de 9.00 a 14.00 h.
Organitza: Federació Sardanista de Catalunya , col.labora: Ajuntament

Del 15 al 28 de juliol:
MANOLO RIVERA
a l'**Ajuntament**
Pintor nascut a Sevilla (1961) i resident a Castelldefels, on inicia la seva formació que continua a l'Escola Massana de Barcelona on va acabar els estudis de pintura, dibuix i gravat. Des de 1975 ha guanyat diferents premis de pintura a certàmens de Castelldefels, Martorell, Lleida, Binéfar i Sant Feliu de Codines.

Oli sobre tela de Manolo Rivera.

Del 31 de juliol al 15 d'agost:
EXPOSICIÓ DE LES OBRES DEL IV CONCURS DE PINTURA RÀPIDA CIUTAT DE SANT FELIU DE GUÍXOLS a l'**Ajuntament**
Amb aquesta quarta edició es consolida el Concurs de Pintura, que sempre, comporta l'exposició de les obres dels participants, i que any rere any ha assolit un notable èxit de públic i de qualitat general.

Del 17 al 31 d'agost:
EXPOSICIÓ COL.LECTIVA D'ARTISTES LOCALS a l'**Ajuntament**
Aquesta exposició, oberta a tots els artistes de la ciutat, ha esdevingut un clàssic de la programació local, ja que es realitza des de fa molts anys.

De l'1 al 15 de setembre:
ANTONI VILÀ ROMANÍ a l'**Ajuntament**
Aquesta exposició ens permetrà veure l'obra d'aquest artista amateur guixolenc.

Del 16 al 30 de setembre:
EXPOSICIÓ DELS ALUMNES DE L'ESCOLA DE DIBUIX I PINTURA DE SANT FELIU a l'**Ajuntament**
Aquesta exposició dels treballs de l'Escola local està coordinada pel seu mestre: Pere Manera.

ALTRES ACTIVITATS

IV Concurs de pintura ràpida Ciutat de Sant Feliu de Guíxols el dia 30 de juliol de 2000. Aquesta nova edició del Concurs ha de millorar els bons resultats de les edicions anteriors gràcies a l'experiència que aquestes han proporcionat. Aviat es faran públiques les bases i està previst augmentar el nombre de premis.

Una peça curiosa de suro

L'ingrés al Museu d'un objecte fet amb suro i elements de cuiro ens porten a poder descriure algun aspecte interessant en la seva construcció. Es tracta d'una funda d'escorxador per a col.locar-hi ganivets i pedra d'esmolar, amb les mides següents: 29 cm de llargada, 11 cm de base i 15 cm de boca. El fet de la seva construcció inicial ens porta a descriure'l per la seva curiositat. Aquesta funda és feta amb suro sense tapa, de base menys o més quadrada així com també la boca, però aquesta és més grossa i per tant l'objecte té un cos allargat lleugerament cònic. El suro amb el qual està fet el qualifiquem com a suro "país", que vol dir suro català. Són planxes de suro tallades toscament a ganivet, planxes que es troben molt ben ensamblades en el seu inici per 33 claus fets amb fusta de boix. Els claus tenen la tija més o menys llarga amb la seva cabota, tot treballat amb punta de ganivet.
Els elements de cuir estan subjectats també amb claus de fusta de diferents mides; d'aquests claus encara en queden 6. En un moment posterior i per a consolidar la peça es van utilitzar claus de ferro. Pel seu aspecte creiem que ha de ser molt antic però no podem fer cap més precisió aventurada, solament hem cregut que la seva curiositat era prou rellevant com per descriure-la.

Al centre, un clau de fusta.

Estoig per a ganivets d'escorxador.

El Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols, present a Barcelona del mes d'abril fins al juliol

Exposició sobre el salvament a Barcelona.

Al vestíbul del Museu Marítim de Barcelona, des del mes d'abril i fins a l'11 de juliol, s'ha presentat el patrimoni de salvament marítim que en un futur proper es podrà contemplar a la caseta del Salvament de Nàufrags. Així, el Museu d'Història pren el relleu com a museu convidat per part de la institució barcelonina, ambdós museus pertanyents a la xarxa "La mar de museus".
S'hi ha presentat dues peces: un salvavides i una caixa d'almoines en forma d'embarcació, ambdues de finals del segle passat. A part dels textos i fotografies presents a Barcelona en aquest vestíbul per on es preveu que es doni un important moviment de visitants, hi ha programades dues xerrades sota el títol "Col.loquis al Marítim": l'una que tingué lloc el **26 d'abril** on s'exposà el projecte d'annex del Museu d'Història dedicat al Salvament marítim, i una de segona programada per al **21 de juny** sobre "Curiositats del salvament marítim a principi de segle".

Excursió a Banyoles i a Serinyà

El passat 9 d'abril l'excursió organitzada pel Museu es dirigí cap a la comarca del Pla de l'Estany, en concret es va programar la visita al parc arqueològic de les coves de Serinyà i al monestir de Banyoles.

Un móment de la visita a les coves.

Malgrat el temps una mica rúfol que ens acompanyà, ens trobàrem a l'entrada de les coves amb Narcís Soler, professor de Prehistòria a la Universitat de Girona i amb molts anys d'experiència en els treballs d'arqueologia a Serinyà. Allí ens descrigué una per una les diferents coves, tot explicant-nos el procés de formació, les diferents excavacions i les troballes. Les coves del Reclau estan considerades un patrimoni arqueològic d'interès internacional ja que presenten la millor seqüència paleolítica de Catalunya. Aquestes coves estan fetes de travertí de cascada, una roca formada per carbonat càlcic, el qual ha estat dipositat per aigües superficials (per torrents que formaven cascades). Les coves es van formar per l'alternança de dos processos: un en què les aigües formaven aquest travertí, i un altre (el de carstificació) en què, en comptes de formar-lo, en dissolien part del que s'havia format anteriorment, i creaven cavitats.

Vam poder observar com el projecte s'ha fet amb el màxim respecte per la natura, tot utilitzant materials naturals ben integrats (com les passeres de fusta). Properament aquest parc quedarà unit amb un itinerari turístic d'uns 2 Km el parc arqueològic amb l'altre grup de coves de Serinyà, el format per la Bora Gran d'en Carreres, la Rocagran i la dels Encantats. En el paratge hem pogut visitar les coves de L'Arbreda, Mollet i del Reclau Viver.

De les excavacions realitzades fins ara (des dels anys quaranta fins a l'actualitat) s'han trobat testimonis de l'home prehistòric des de finals del paleolític inferior (cova de Mollet, ara fa uns 200.000 anys), passant pel mitjà, superior, neolític i edat dels metalls (estris fets de pedra: ganivets, puntes,...; eines d'os, objectes d'ornament, restes de llars sobre les quals suposadament es cuinaria. objectes funeraris,...).

La visita a les coves del Reclau, de Serinyà, es va completar amb la del Museu Arqueològic Comarcal de Banyoles, i ens va permetre de fer-nos una idea ampla del que és la prehistòria en general i de la important prehistòria de la comarca del Pla de l'Estany en particular, també de la mà del professor Narcís Soler. Aquest museu, situat a l'edifici de la Pia Almoina, un palau gòtic del segle XIV, posseeix importants col·leccions d'arqueologia i paleontologia del Pla de l'Estany (faunes fòssils dels jaciments d'Incarcal, materials de les coves paleolítiques de Serinyà, del poblat neolític de la Draga, i de la vil·la romana de Vilauba), peces procedents del monestir i materials propis de les cultures ibèriques, romana, visigoda, medieval i moderna de la comarca.

Després de dinar, ens encaminàrem cap al monestir benedictí de Sant Esteve de Banyoles, on acompanyats per Miquel Cuenca, poguérem- a part de conèixer les característiques i evolució d'aquesta institució monacal- observar diferents elements de gran interès, com l'orgue, el retaule, el claustre i els capitells recentment descoberts en les obres realitzades aquest darrer any.

Sortida a Castell d'Aro

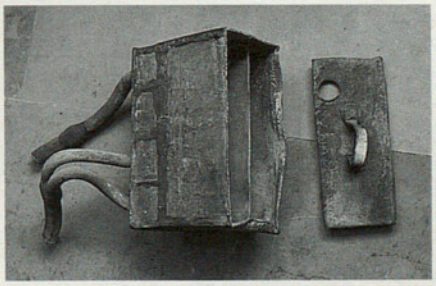
El passat 11 de març, els Tallers d'Història i el Museu organitzaren una sortida per conèixer dues novetats patrimonials que ens queden ben a prop: les excavacions realitzades al castell de Benedormiens, i el projecte d'exposició sobre el tren petit a l'estació de Castell d'Aro. Gabriel de Prado ens guià en la primera part de l'itinerari (en aquest mateix Informatiu podeu llegir tot allò referent a aquestes excavacions en un article seu) i Joaquim Hornos i altres col.laboradors seus ens explicaren la restauració de l'antiga estació, el possible contingut dels diferents espais i com cada diumenge fan funcionar el mini-tren. Des d'aquí volem agrair el consistori veí l'acollida i les atencions rebudes al llarg i al final de la sortida.

Taula rodona amb motiu del dia Internacional dels Museus

El dia 18 de maig a dos quarts de vuit del vespre va tenir lloc, al Monestir, la taula rodona amb el tema: "El patrimoni i els museus com a recursos del turisme cultural". Aquest acte, realitzat amb motiu del dia internacional dels museus, va comptar amb la participació a la taula de Dolors Vidal, professora de Patrimoni i Turisme de l'Escola Oficial de Turisme, de Josep Manuel Rueda, Director del Museu Etnològic del Montseny, i d'Antoni Roviras, president de l'Associació de Museòlegs de les Comarques de Girona.

La intenció en organitzar la taula rodona era continuar amb la línia encetada l'any passat amb la taula rodona que se centrava a analitzar el museu des del punt de vista de la dinamització del territori i de la participació. Ara hem tractat el museu i el patrimoni, en sentit ampli, com a recursos bàsics per a un turisme cultural que està experimentant un augment espectacular i que presenta unes expectatives de creixement molt importants. En aquesta ocasió el museu ha organitzat aquesta activitat amb el suport i la col·laboració de l'Escola Oficial de Turisme i de l'Associació de Museòlegs de les Comarques de Girona.

Darreres donacions

L'empresa **Sais Rústic** ha donat el següent material al Museu:

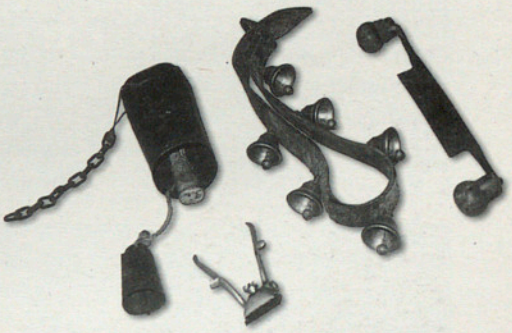
- 1 estoig de ganivets d'escorxador fet amb suro
- 1 carro de tombarell

El senyor **Salvador Quer** ha donat 1 rajola decorada amb relleu, procedent de la casa Pujol del carrer Maragall.

El senyor **Antoni Vilà** ha fet donació del material que relacionem:

- 1 collar amb campanes (arreu de bestiar)
- 2 escatllots
- 1 maquineta manual de tallar cabells
- 1 coltell

El senyor **Jaume Bosch** ha donat 1 baioneta.

Els treballadors de l'antiga **Companyia de Gas Costa Brava** han fet donació al museu d'una important col·lecció de comptadors de gas i altres elements, procedents de Sant Feliu, que majoritàriament han estat restaurats pel Sr. **Josep Rosillo**.

El senyor **Daniel Vergeli** ha donat un dipòsit-repartidor d'aigües, amb tres sortides.

Troballes arqueològiques a la Plaça del Mercat

UNA OCASIÓ PER A LA CONSCIENCIACIÓ DE LA PROTECCIÓ DEL PATRIMONI COM A EINA PER AL CONEIXEMENT DEL NOSTRE PASSAT I UNA RELACIÓ DELS FETS ESDEVINGUTS.

L'arqueologia ens permet apropar-nos al nostre passat mitjançant la cultura material. No és res més que una manera de fer història, de recuperar part del nostre passat, de saber d'on venim i poder analitzar millor on som i cap on anem, com a gènere, com a comunitat...

La tasca d'un arqueòleg és fer sortir a la llum les restes i els indicis que els nostres avantpassats han deixat, documentant-los i estudiant-los com un historiador estudia un document, ja que els objectes, les restes de construccions etc. són documents que ens permeten treure informació sobre com vivien, quines relacions tenien, com veien el món i com s'expressaven els homes que han passat per aquest món abans que nosaltres.

No s'insistirà mai suficientment en la necessitat de preservar el nostre patrimoni. En el cas de l'arqueològic, per tal de poder obtenir informació – per esdevenir un document útil per la nostra història- cal que les restes, els objectes, construccions o vestigis es trobin en el seu context. És la relació amb el lloc en el qual es troben les restes, la posició que ocupen i com es relacionen amb el terreny i la resta d'objectes el que permet obtenir la preuada informació arqueològica. Per tant, treure un objecte del seu context o alterar-lo suposa una pèrdua d'informació irremeiable.

Sant Feliu de Guíxols té una llarga tradició de recerca arqueològica iniciada a principis del segle XX per Eduardo González Hurtebise amb l'excavació de les restes del poblat ibèric dels Guíxols que van suposar l'inici del nostre museu. Lluís Esteva i Cruañas va ser una figura clau per conèixer la història de Sant Feliu i mitjançant les excavacions arqueològiques dutes a terme amb el grup de col·laboradors del Museu va documentar la història de Sant Feliu i de les nostres contrades realitzant una tasca de protecció del patrimoni en general i arqueològic en particular. Darrerament hem vist com les noves generacions d'arqueòlegs han anat realitzant intervencions a la nostra ciutat amb la participació també del Museu d'Història, i com s'anava legislant a nivell estatal, català i local (el P.E. Catàleg d'edificis a protegir marca les zones d'interès arqueològic) per acotar els procediments que legalment cal seguir.

Estat de les fustes identificades com a part d'un vaixell romà el dia 13 de març.

PRECISIONS DE LA JUNTA TÈCNICA DEL MUSEU SOBRE LES ACTUACIONS A L'ENTORN DE LES TROBALLES ARQUEOLÒGIQUES APAREGUDES A LA 1ª. FASE DE LES OBRES A LA PLAÇA DEL MERCAT

Al setmanari local *Àncora* i a d'altres mitjans de comunicació han anat apareixent diferents informacions sobre el desencadenament dels fets des de la primera detecció de troballes arqueològiques, per les quals aquesta Junta es veu en el deure d'informar i denunciar el que considera una destrucció de patrimoni.

El passat 8 de març un tècnic del Museu, observant les obres de la plaça del Mercat (seguiment que periòdicament s'anava portant a terme), detectà unes fustes a l'extrem sud d'un dels angles de la superfície excavada del futur aparcament, que despertaren l'interès. En no poder-hi accedir per impediments de l'empresa, el tècnic s'adreçà als serveis tècnics municipals d'Urbanisme per contactar amb el regidor. En no poder fer-ho, un dels arquitectes municipals acompanyà el tècnic a les obres, sempre amb reserves per part de l'empresa, i així es pogué endevinar que eren restes d'un vaixell. S'avisà immediatament l'alcalde, qui conjuntament amb tècnics municipals del Museu, parlaren amb els representants a l'obra de l'empresa a qui se'ls exigí que no realitzessin cap actuació en el sector on havien aparegut les troballes, mentre podien continuar treballant a la resta de superfície de l'obra. Malauradament les restes trobades pertanyien només a una part del vaixell per l'acció de les màquines que havien obert la rasa del mur-pantalla.

De seguit es feren gestions, tal com marca la legislació de patrimoni, perquè al més aviat possible es personessin tècnics del

Servei d'Arqueologia que poguessin valorar l'interès de les troballes. I així ho feren poques hores més tard el director del Centre d'Arqueologia Subaquàtica de Catalunya (CASC) i l'arqueològa territorial de Girona. Confirmaren que es tractava d'un vaixell de construcció romana, i segons el director del CASC, a nivell d'Estat espanyol aquest era només el segon cop que es realitzaven troballes d'aquestes característiques. Ells mateixos parlaren amb l'encarregat, i s'arribà a un acord per tal que es preservessin les restes, es realitzés una petita prospecció el dilluns següent, i en cap cas s'aturessin les obres. Ells mateixos juntament amb els tècnics del Museu informaren personalment a l'alcalde d'aquest pacte amb l'empresa.

Durant els quatre dies següents es realitzà un seguiment dels treballs. Així arribà el dilluns, dia en què s'havia de realitzar la intervenció arqueològica a les restes i una prospecció a la zona que quedava al mateix nivell. A les 8 del matí la brigada municipal, que havia d'ajudar en els treballs, informà l'Àrea de Cultura que l'accés a l'obra es trobava tancat. A les 9 h. per anar a verificar si estava tancat, un tècnic del Museu se sorprèn de la gran activitat que hi ha a l'obra, ja que l'empresa estava preparant l'encimentació amb celeritat, quan s'havia acordat que aquests treballs no s'iniciarien fins al dia següent a la tarda. També s'observa que s'ha alterat l'estat de les restes arqueològiques. Arriben puntualment els tècnics del Servei d'Arqueologia i constaten que s'han incomplert tots els pactes a què s'havia arribat. Pactes que haguessin permès de complementar dues activitats, els treballs d'arqueologia i els treballs de construcció, sense perjudicar-se mútuament.

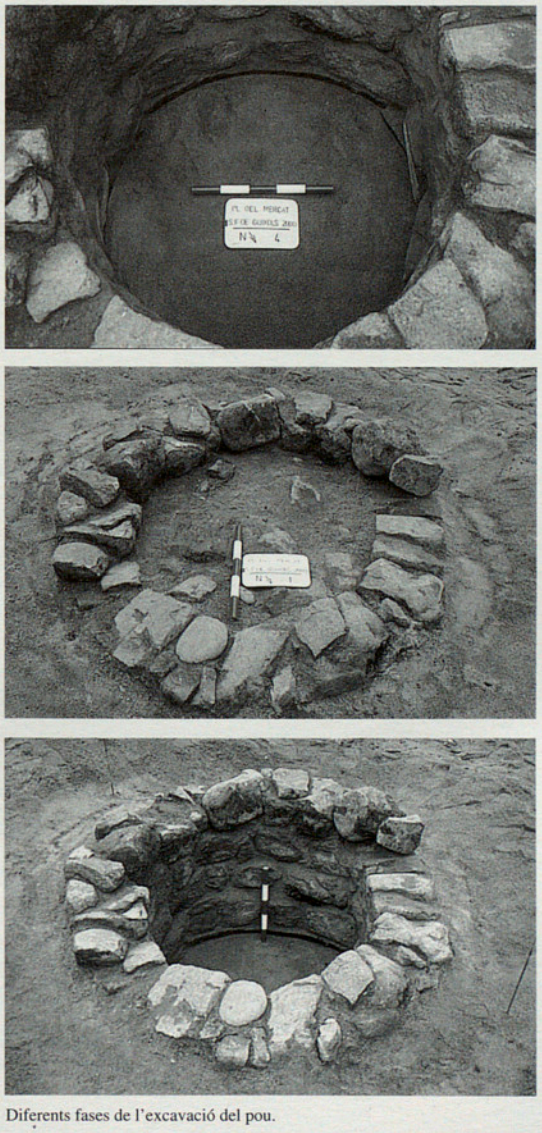
Així lamentablement no es varen poder prendre les dades que haurien permès saber de quin tipus d'embarcació es tractava i com estava assentat a la sorra. Aquest fet, el de la destrucció produïda sobre les restes, és el que ha motivat que la Inspecció Tècnica del Servei d'Arqueologia hagi obert un expedient per determinar si en aquest cas hi ha pogut haver negligència o responsabilitat.

També lamentablement els membres del Servei d'Arqueologia no varen poder efectuar cap sondeig a la resta de zona anivellada per tal de poder saber si en aquella zona podia haver-hi més restes arqueològiques.

Amb decepció, es va haver d'abandonar el que podia haver estat un bon estudi, i va quedar desvirtuat aquest referent de patrimoni marítim que podia haver esdevingut per a la ciutat de Sant Feliu de Guíxols.

Per a la segona part de les excavacions, el Departament de Cultura de la Generalitat imposà la contractació d'un arqueòleg per fer el seguiment de les obres a l'empresa adjudicatària de la concessió del pàrquing.

Junta Tècnica del Museu

Diferents fases de l'excavació del pou.

EL SEGUIMENT ARQUEOLÒGIC DE LA 2ª FASE DE LES OBRES DE LA PLAÇA DEL MERCAT: RESULTATS PRELIMINARS.

Entre els dies 25 d'abril i 10 de maig es va efectuar, per part del sotasignant, el control tècnic-arqueològic de les obres de la segona i darrera fase de rebaix del terreny a la plaça del Mercat amb motiu de la construcció d'un aparcament subterrani.

Aquest seguiment es va realitzar en previsió que poguessin aparèixer noves restes arqueològiques ja que, en realitzar-se la primera fase, tècnics del Museu van localitzar part d'una embarcació d'època romana. Una descoberta que caldria qualificar d'extraordinària des del punt de vista científic (les circumstàncies d'aquesta troballa i els fets ocorreguts en relació a la mateixa són motiu de comentari en aquest mateix número). Fruit d'aquest seguiment es va localitzar en primer lloc un pou, de planta el·líptica, fet de pedres no gaire treballades lligades amb fang. Aquest pou fou construït molt probablement al segle XIV, i sembla que va ser en aquest mateix segle, o bé al primer quart del segle XV, quan es va deixar d'utilitzar. El material ceràmic aparegut en el reompliment del pou està format per fragments de terrissa de cuina, ceràmica vidrada i ceràmica de qualitat del tipus *verd i manganès*. No obstant, pel fet que aquest material encara està en fase d'estudi, no cal descartar la possibilitat que tant la construcció com el reompliment del pou es produïssin en època més moderna.

Continua a la pàgina 23 ➡

Temps de carros i de carretes (s.XiX i XX)

Al voltant d'aquest tema han treballat els Tallers d'Història d'enguany; que, com sabeu, estan formats per professors dels diferents centres d'ensenyament de la ciutat i per tècnics de l'Àrea de Cultura amb l'objectiu d'apropar als alumnes temes d'història local. Al llarg del curs escolar 1999-2000 han organitzat diferents activitats com han estat: l'elaboració d'un dossier didàctic fotocopiat per a treballar internament a cada centre; una exposició amb arreus de cavalls, eines d'oficis relacionats (carreter, ferrer), fotografies, carros i carretes; la publicació del dossier que ha aplegat textos literaris, estadístiques i reculls de notícies del s. XIX i XX; el concurs literari i de dibuixos Sant Jordi; i la festa dels carros del 15 de maig.

Passada de carros, en la festa del 15 de maig.

El tema, centrat en aquest mitjà de transport tan antic i tan usual fins fa poc i en un període que abraçava des de principis de segle fins a l'arribada massiva de l'automòbil, es va començar a treballar amb anterioritat al que han estat les activitats, les qual han tingut lloc al llarg dels mesos d'abril i maig.

JORNADA ESCOLAR FESTIVA (Festa – Aplec)

El passat dilluns 15 de maig tingué lloc al Passeig del Mar una jornada festiva en la qual hi van participar tots els centres d'ensenyament de Sant Feliu i que girava al voltant del tema dels carros, festa que venia a ser l'activitat de cloenda del tema triat per aquest curs: *Temps de carros i de carretes.*

La jornada s'estructurava al voltant de dues activitats: l'una, la passada de carros; i l'altra, les actuacions preparades per les diferents escoles. La passada dels carros i cavalls era la primera de les activitats, que es va retardar un xic a causa d'algunes "avaries" que varen patir les regnes dels cavalls. Malgrat aquest petit problema, tot l'horari es va poder adequar i tot seguit van poder desfilar pel Passeig grallers, carros acompanyats per les famílies Sabater i Batlle, i cavalls de l'Hípica Quatre Arbres. Cada nivell de cada escola participant ja tenia un espai reservat al Passeig i així a mesura que els alumnes anaven arribant, s'anaven col.locant cadascú al seu lloc. Així podien veure "in situ" el que havien parlat anteriorment a classe.

Després de la Passada, els carros i cavalls van quedar estacionats al final del Passeig, davant la Casa Patxot, on monitors i sobretot les explicacions experimentades d'en Sabater els acabaven d'introduir en el món dels carros.

Abans de les actuacions, era l'hora d'esmorzar un xic de pa amb xocolata, i sobretot hora d'apaivagar la set, donada la calor que va fer durant tot el matí.

Després, cada grup d'alumnes s'havia de dirigir cap a algun dels tres escenaris muntats entre el Passeig del Mar i els jardins Juli Garreta. En total, en els tres escenaris es van escenificar 16 espectacles, realitzats des dels petits alumnes de P5 fins als més grans de 2n. d'ESO.

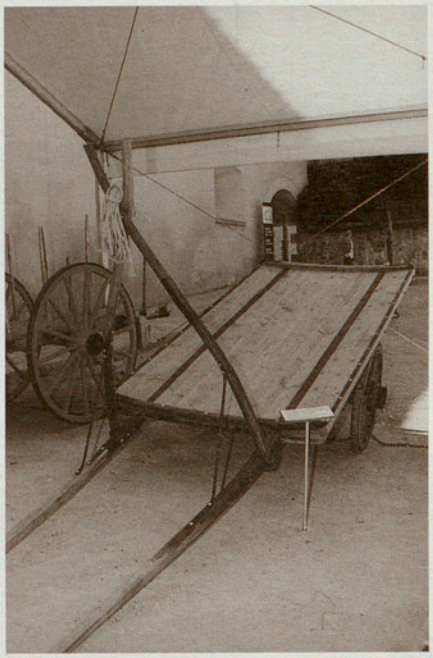
Així, doncs, aquest dilluns, des de les 9.30 fins un xic més de les 12 h., es va veure tot aquest espai del Passeig "ocupat" per un total de 2.100 alumnes dels centres d'ensenyament de Sant Feliu (CEIP Gaziel, CEIP Baldiri Reixach, CEIP L'Estació, C Cor de Maria, C Sant Josep, IESI Sant Elm i IES Sant Feliu), en una excepcional ocasió per compartir i trobar-se entre ells.

No era un espectacle, per anar-lo a veure. Era un aplec de trobada de tots els centres escolars de la ciutat i de tots els alumnes. Una festa, on tothom podia participar!

En Josep Vergés i en Joan Sabater, col·laboradors de la festa.

Frigo

La carreta restaurada. A la dreta, en procés de restauració.

CONCURS LITERARI SANT JORDI

Ja en la seva quinzena edició, planteja de tractar el tema del curs des d'una òptica ben diferent: la literària. L'alumne posarà tots els recursos estilístics al servei de la per crear aquella narració, poema, diàleg.

EDICIÓ DE MATERIALS

A mitjans de curs es repartí el dossier, amb diferents capítols (Tipus de carruatges, Les rodes, Els guarniments dels cavalls, oficis relacionats, estadístiques, recull de proverbis de J. Amades i altres textos) que volien introduir d'una manera general en el món dels carros.

Coincidint amb l'exposició, se n'ha editat el dossier *Temps de carros i de carretes (s. XIX-XX)*, que correspon al Taller d'Història d'aquest curs, amb informacions i imatges de Sant Feliu de Guíxols i de la Vall d'Aro.

L'EXPOSICIÓ. RESTAURACIÓ DE PECES. DONACIONS

A l'entorn de l'exposició s'ha provocat un moviment de cessió d'imatges per a poder-les reproduir, també una sortida cap a l'exposició de materials del Museu en els dipòsits; i d'ingrés de noves peces. Així ha estat en els casos dels arreus de bestiar

"Cotxe" dels morts (Flaçà) i jardinera, exposats.

donats pel Sr. Antoni Vilà, i del tamborell o carro de trabuc donat per Sais Rústic, de Llagostera.

També, l'exposició ha accelerat la restauració de la carreta-plataforma característica a Sant Feliu de Guíxols del transport de mercaderies entre fàbriques, port i estació de tren, procedent del Mas Xiribic i que forma part del fons del Museu, que ha estat restaurada pels serveis tècnics del Museu amb la valuosa i desinteressada participació de Josep Posas.

AGRAÏMENTS

Família Sabater
Família Batlle
Josep Vergès
Sais Rústic
Josep Posas
Xavier Conchillo
Anna Mir
Rosa M. Martí
Josep Vert i Planas
Marisa i Dolors Isern
Gerard Bussot
Pepita Rigau
Lolita Lloveras
Mas Ros
Família Sagué
Ajuntament de Flaçà

Professors dels Tallers d'Història

Vé de la pàgina 18

El més interessant d'aquest pou és el sistema i l'estructura constructiva del mateix, que van ser condicionats pel tipus de terreny arenós en el qual es va realitzar. Geològicament els nivells superiors, en els quals es va construir el pou, estan formats per un sauló aportat de manera natural fruit de la disgregació de les roques granítiques de la serralada de l'Ardenya. En el cas d'haver emprat el sistema de construcció tradicional - consistent en fer l'excavació fins al nivell freàtic i un cop sobrepassat aquest nivell començar a bastir l'estructura – s'hauria d'haver excavat un con d'un diàmetre enorme, per evitar que el mateix sauló tornés a tapar el que ja havia estat excavat. En aquest cas inicialment es va fer així però, en arribar a una certa profunditat, es va emprar un enginyós sistema que consistia en col·locar quatre taulons de fusta amb la mateixa amplada i diàmetre que havia de tenir el pou. A sobre es va disposar una primera filada de grans carreus de pedra, sòlidament assentats sobre la base de fusta. A partir d'aquí es va continuar excavant el pou però per la part interior, retirant el sauló que hi havia sota els taulons, fent baixar així tota l'estructura. A mesura que s'anava baixant s'afegien noves filades de pedra a l'estructura del pou, i així fins arribar al nivell freàtic. Un cop assolit aquest objectiu es va acabar de bastir la part superior de l'estructura, que nosaltres ja hem trobat arrasada.

Aquest pou, un cop excavat i convenientment documentat, va ser desmuntat ja que, d'acord amb el Servei d'Arqueologia de la Generalitat, es va considerar que no constituïa un element que calgués preservar i tampoc tenia sentit el seu trasllat a una altra ubicació que no fos l'original.

En els nivells inferiors, a la mateixa profunditat i, per tant, amb una cronologia similar a la del vaixell d'època romana aparegut anteriorment, es van trobar fragments de dues fustes. Una d'elles formava part d'una de les quadernes d'un vaixell i l'altre és de difícil atribució però per la seva forma també devia pertànyer a una embarcació. Juntament amb aquestes fustes també es va trobar una peça de forma trapezoïdal, feta en pissarra, que podria correspondre al llast d'un vaixell.

A una profunditat similar, i a uns 18 m. al nord-est d'aquesta primera troballa, va aparèixer un altre fragment de quaderna. Per les mesures d'aquest fragment podem deduir que l'embarcació a la qual pertanyia tindria una amplada mínima de 4.5 m. i uns 15 m. d'eslora.

Aquest darrer fragment aparegut estava disposat sobre un nivell de matèria orgànica, d'una potència que oscil·lava entre 5 i 10 cm., ocupant una superfície difícil de precisar però que nosaltres estimem en uns 10 metres quadrats. Aquest nivell estava format essencialment per branques i branquillons d'arbres i arbustos, així com llavors d'aquests mateixos. Algunes d'aquestes branques presentaven evidències d'haver estat treballades per fer estaques i altres objectes. Aquesta troballa ens ha portat a suggerir, com a hipòtesi de treball, la possibilitat que aquest espai hagués estat utilitzat en algun moment com a lloc per la reparació d'embarcacions.

Tots els fragments de fusta apareguts s'han conservat en bon estat durant tots aquests segles gràcies a què han tingut unes condicions d'humitat òptimes i constants. És per aquest motiu que, per evitar qualsevol alteració, han estat dipositats als magatzems del Centre d'Arqueologia Subaquàtica de Catalunya, amb seu a Girona, on seran convenientment analitzats i conservats. Gràcies a l'estudi d'aquestes fustes es podrà determinar si aquests fragments pertanyen al vaixell localitzat anteriorment o bé, com així sembla inicialment, són restes d'altres embarcacions.

Els resultats d'aquesta recerca, com s'ha pogut comprovar, han estat molt positius ja que s'han pogut localitzar i excavar una sèrie de restes arqueològiques que, d'altre manera, haurien desaparegut sense quedar constància de la seva existència. Gràcies a aquestes intervencions, hem pogut conèixer importants dades històriques, com per exemple que la línia de costa a època romana anava molt més endins que a l'actualitat i que la badia de Sant Feliu de Guíxols ja podria haver servit com a port natural en aquesta època. D'altre banda, també hem pogut constatar arqueològicament que l'actual plaça del Mercat, tal com ja reflecteix la documentació escrita, ha estat un espai que, des de la formació de la vila medieval, sempre ha funcionat com a plaça, constituint un dels centres neuràlgics de la població.

Per finalitzar, només afegir que el progrés i la renovació arquitectònica d'una ciutat no han d'implicar necessàriament la destrucció i desaparició del seu patrimoni. S'ha de buscar l'equilibri que permeti aquest progrés però alhora la preservació, encara que només sigui de forma documental, d'aquest llegat històric del qual ens hauríem de sentir responsables davant les generacions futures.

Gabriel de Prado*

BIBLIOGRAFIA

JIMÉNEZ, A. (1997) *Sant Feliu de Guíxols. Una lectura històrica,* Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols & Diputació de Girona, Sant Feliu de Guíxols, pp. 68-71.

*L'autor del present article vol agrair a l'equip de tècnics del Museu la seva activa col·laboració a les tasques de seguiment i excavació.

Excavacions arqueològiques al nucli històric de Castell d'Aro

Durant els mesos d'estiu i hivern de 1999 es van efectuar una sèrie de campanyes d'excavació a la banda sud de l'Església i del Castell de Benedormiens. Aquestes intervencions van venir motivades per l'inici d'unes obres que posaren al descobert nombroses restes arqueològiques.

Cronològicament les restes més antigues que es van poder documentar corresponen a una estructura defensiva avançada al castell així com al sistema d'accés al mateix, que datarien dels segles XII-XIII. Aquesta estructura defensiva estava formada per un fossat excavat a la roca natural que, amb tota probabilitat, devia envoltar tot el perímetre emmurallat de la fortalesa, constituint-se com una primera línia defensiva. En aquesta excavació s'han recuperat els trams est i sud del fossat i s'ha efectuat un sondeig a la banda oest que també ha donat resultats positius.

Juntament amb aquest fossat el castell estava dotat d'un sistema d'accés relativament complexa que estava dissenyat per protegir i defensar la porta d'entrada, situada a la façana est del castell. Per accedir-hi s'havia de travessar el fossat a través d'un petit pont de pedra situat a l'angle sud-est del castell, del qual només s'han conservat els dos pilars a banda i banda. Una vegada travessat aquest pont s'havia de pujar per una rampa dirigida cap a la porta que quedava delimitada per una banda per les muralles del castell i per l'altre pel fossat. No obstant, si es podien salvar aquests primers obstacles, el tram de muralla que discorre al nord de la porta sobresurt del traçat formant un angle que faria les funcions de torre avançada. Aquesta estructura permetia una fàcil defensa de la part superior de la rampa, situada davant de la porta, a través d'una sèrie d'espitlleres que estaven estratègicament orientades amb aquesta intenció.

Al costat del pont, i parcialment excavat al fossat, va aparèixer una estructura que encara es troba en fase d'estudi però que podria correspondre a un forn metal·lúrgic que, segons alguns especialistes, estaria destinat a la reducció del mineral de ferro i la fabricació de lingots d'aquest metall. El treball de recerca que s'està efectuant actualment servirà per confirmar aquesta hipòtesi o per plantejar-ne d'altres.

Aquesta possible estructura de producció metal·lúrgica i el sistema de defensa i accés al castell deixaren de funcionar a la segona meitat del segle XV, concretament al 1462, quan el castell és atacat i parcialment destruït pels remences. A partir d'aquest moment el castell deixà de tenir la funció de fortificació i passà a ser un espai residencial. El fossat començà a ser reomplert amb restes de les parts enderrocades del castell i és reaprofitat en alguns trams per d'altres usos, com per exemple com a dipòsit per amarar calç.

l'actual església a principis del segle XVII sobre l'antiga capella romànica del castell va comportar que l'espai utilitzat com a cementiri fins aleshores quedés sota la nova construcció. Aquest fet obligà a construir un nou cementiri que fou instal·lat a l'espai situat davant de la façana oriental del castell. Aquesta zona es va tancar per la banda sud amb la construcció d'un mur que anava des de la cantonada sud-est del castell fins la cantonada sud-oest de la Pia Almoina, reomplint el seu interior per salvar el nivell natural i cobrir així les restes que encara quedaven de l'antic accés al castell i de construccions més modernes edificades en aquest sector. Aquest cementiri serà utilitzat fins que l'obligació d'enterrar fora de les poblacions per motius sanitaris (promulgada ja al segle XVIII i amb especial èmfasi al segle XIX) va portar a la construcció d'un nou cementiri i a la prohibició d'enterrar en aquest a les darreries del segle XIX. Des d'aquest moment i fins a l'actualitat aquest espai fou enjardinat i convertit en una plaça d'ús públic. Pel que fa a l'espai situat a migjorn, on el fossat fou reomplert amb successius farcits des del segle XVI fins el XVIII, l'excavació ens ha permès documentar que va ser utilitzat a finals del segle XIX i principis del segle XX per instal·lacions relacionades amb la indústria del suro.

En definitiva, tot i que encara ens trobem en una fase inicial d'estudi de les restes i dels materials apareguts, ja podem afirmar que aquestes excavacions arqueològiques ens estan aportant noves i valuoses dades històriques referents al Castell d'Aro d'època medieval i moderna, que vindran a completar les que ja coneixíem a través de la documentació escrita conservada.

Gabriel de Prado

BIBLIOGRAFIA

PRADO, G. de (2000) Excavacions arqueològiques a l'entorn del Castell i l'Església de Castell d'Aro (Baix Empordà) *V Jornades d'Arqueologia de les Comarques de Girona,* Olot maig del 2000, pp. 257-262.

Un passat present

Obres d'art, productes per a ser sentits

Concebem les coses no abstractament, sinó afegint-hi l'home i totes les seves conseqüències

L'any 1967 apareix l'*escola de Constanz* i amb ella la intenció d'elaborar una nova teoria literària que en lloc d'ocupar-se de l'autor, es dediqui al lector. Podríem dir que amb això s'entra en l'espai de l'estètica pròpiament contemporània, preocupada per l'efecte i per l'acollida de l'obra d'art, pel sentit i per la interpretació: l'espai estètic de la *recepció*, com a superació d'una estètica tradicional objectivista fundada bàsicament en la *creació* artística i en la *descripció* de l'obra d'art. Perquè en l'art, a més de l'autor i l'obra també és part configurant el destinatari, el lector, l'oient,... aquell que rep.

L'espai estètic de la "recepció", com a superació d'una estètica tradicional objectivista fundada bàsicament en la "creació" artística i en la "descripció" de l'obra d'art.

Si entenem que el sentit d'una obra no està donat d'un cop i per sempre podem deduir-ne dues coses: Per la primera em remeto a les paraules que Konrad Fiedler llança el 1887 a *Sobre el origen de la actividad artística*[1] quan diu que "la gent que no és artista viu l'art com una mena de revel·lació, se senten commoguts per la representació de l'activitat que ha sorgit d'aquelles obres (...) estan acostumats a concebre-les *com alguna cosa sempre present*, no contemplen el regne de l'art amb un altre interés sinó el que *se'ns revela en un etern present*". Unes paraules que ens enfronten al fet que comentàvem que és el receptor qui "dóna vida" a l'obra, i que sense ell un text, per exemple no seria res més que un conjunt de fulls amb jeroglífics, sociològicament no existirien ni llibres, ni música,... El perquè del *sempre / etern present* es deu a un fet tant conegut pels teòrics de la recepció que ha esdevingut un dels eixos de les seves teories, que en el procés receptiu hi influeixen molts condicionants lligats, en aquest cas, en la persona del RECEPTOR, el context sòcio-cultural, polítco-ideològic,..., en què aquest s'emmarca, extremant molt ens podríem remetre al què diu l'estudi a propòsit de l'obra de Walter Benjamin *L'obra d'art a l'època de la reproductibilitat tècnica*, (1936) sobre l'*hic et nunc* (l'ara i aquí), o al que digué també Gaziel un dia: "cada moment és diferent", el fet que cal adonar-nos que les coses que han passat mai podran tornar a donar-se de la mateixa manera i que per més cientificista que vulgui ser aquesta recuperació sempre hi haurà algun factor que no serà fidel, perquè tot pensament, tot acte, tota obra, pertany a un context de sentit més ampli del que tradicionalment se sol encabir; i precisament aquest és el factor que tenen en compte els teòrics de la recepció, òbviament guardant les distàncies, però ens ve a mostrar a la perfecció el devenir del temps, un factor clau alhora d'enfrontar-se a l'obra i al receptor, d'aquí aquestes referències de Fiedler o potser també les de Sigfried Giedion quan posa el títol *El presente eterno: los comienzos de la arquitectura*[2] en un dels seus llibres sobre les disciplines artístiques a l'antiguitat. Les coordenades d'espai i temps són claus per a l'estètica de la *receptio*, en tant que tota obra, així com tot receptor s'emmarca en unes de concretes, aquests són els condicionants de què parlàvem. Podem extreure'n que no és tant un afer de la subjectivitat de l'individu com dèiem, com de copsar l'objecte precisament en la tradició de l'objecte mateix.

JOAN JORDÀ. Sans titre, 1999. Acrilic sobre tela (139 x 195 cm.)

El que proposen aquests teòrics és que l'artista té sempre present en el procés creador l'esperada acollida del seu producte, es jutgi després correcta o incorrectament, per ells aquest factor que ens pot semblar lògic i elemental esdevé una de les claus de la *receptio*. Una recepció que en aquest moment veu el pas d'una actitud passiva a activa, de la recepció solament receptiva a la

Mai podrem posar-nos en el lloc del receptor originari d'una obra, en un estadi coetani. L'existència d'un distanciament entre l'horitzó que havia de tenir un subjecte de l'època i el meu esdevé òbvia; així mateix caldrà assumir que en l'anàlisi d'aquella obra toparem amb una mena de cercle hermenèutic, perquè el meu estudi de prejudicis

[1] FIEDLER,K. "Sobre el origen de la actividad artística", a BOZAL,V. *Textos sobre arte*, Madrid,edit.Visor, p.270.
[2] GIEDION,S. *El presente eterno: los comienzos de la arquitectura*, Madrid. Edit.Alianza,(1981).

i idees preconcebudes que devia tenir un subjecte de l'horitzó del passat l'estic fent des del meu horitzó[3]; potser en part, per això es parla de recepció activa, productiva, perquè en una obra de fet, tan sols percebem allò relacionat amb nosaltres, allò que vivim, allò que abarquem amb la nostra recepció.

Així doncs, aquesta és la primera cosa que deduïm del fet que una obra no té el mateix sentit per sempre, que per cada receptor és diferent i la següent que en certa mesura ve condicionada per la primera és el fet que això testimonia una "història" de la recepció, que normalment es modifica en cada generació perquè cadascuna de les persones d'aquesta (tant artistes com receptors òbviament) s'han vist influenciades per una sèrie de factors que poden ser comuns o diversos (econòmics, filosòfics, culturals en general, socials,...).

JOAN JORDÀ. Sans titre, 1998-99. Acrilic sobre tela (130 x 97 cm.)

Sempre però, cal ser conscients que a part de les inquietuts, mentalitats i els respectius factors que influencien aquests artistes, hi ha les que influencien els clients i els espectadors que alhora influencien a l'artista. Perquè en general les obres han estat fetes al gust d'aquells a qui anaven adreçades.

Certament hi hagut períodes on una de les característiques de l'artista ha estat la seva autonomia i la del seu art, i aquest s'ha dedicat a crear el que ha volgut, ---subjecte sempre als condicionants de l'època a què pertany, per més estrany que sembli això en algunes obres--- l'actualitat és un bon exemple, però hi hagut altres èpoques en què la independència de l'obra no va tenir lloc i l'Edat Mitjana n'és un clar exemple que no podem analitzar les obres al marge del públic. Llavors els artistes eren conscients de la necessitat d'adequar l'estil i el contingut segons per quins espectadors.

En aquest sentit trobem al segle XII la figura de Sant Bernat de Clairvaux, principal representant dels cistercencs, el qual valorava l'obra segons els espectadors, valorava una obra a l'església perquè l'espectador era el laic, en canvi era un anti-imatges en els monestirs perquè l'espectador era el monjo i aquestes el distreien de la seva feina d'oració i lectura de textos, en canvi eren bones a esglèsies i catedrals perquè atreien l'atenció al fidel i això era un dels instruments de docència religiosa. Posició rigorista o radical segons l'espectador. Una posició assimilable al que va dir el papa Gregori Magne el 600 en una carta al bisbe de la diòcesis de Marsella: "La pintura és la bíblia dels illetrats".

El procés creador i el receptor, fases diferents d'un desenvolupament

Cal ser conscients que conèixer la recepció en cada època és un projecte inabastable. En el *Concepte de la crítica d'art al Romanticisme alemany*[4] (1919) Walter Benjamin té una metàfora que considero que representa molt bé aquesta situació de distanciament respecte al receptor coetani d'una obra. Ve a dir que el crític, "davant d'una obra d'art del passat és com un paleògraf davant un pergamí amb un text borrós perquè a sobre hi haurien incorporat lletres més noves. El paleògraf, el crític, ha de netejar el text de les escriptures recents, buscar els trets imprecisos de l'original", un original que podrà trobar materialitzat en l'obra però mai podrà trobar l'arrel de la seva creació. L'artista no pot saber mai com els receptors es prendran la seva obra, els receptors normalment són lliures davant d'aquesta. En aquest sentit sorgeix un dels temes que molts teòrics han tractat, el fet que l'autor d'una obra estipuli l'efecte determinat que ha de causar la seva obra, en literatura en tenim algun exemple com pot ser el conte d'Edgar Allan Poe *El Corb*, on el mateix autor va realitzar un altre text per justificar la vàlua del seu poema com si fos producte d'una planificació dels efectes que havia de produir aquell text.

Segons l'estètica tradicional, cada obra hauria rebut una pluja d'interpretacions però tan sols una seria "la veritable". Els teòrics de la recepció propugnen que es rebi l'obra de l'artista no d'interpretacions, perquè d'aquests no n'hi ha una de veritable. Totes són possibles, cadascú té el seu judici, l'important és la recepció com contacte pur amb l'obra, l'establiment d'un diàleg, d'un contacte que està per sobre les èpoques, la història, un contacte d'on se n'extreu riquesa original, clara subjectivitat.

K.Fiedler el darrer terç del segle XIX ja anticipa això a l'últim apartat de l'obra *Sobre el origen de la actividad artística*: "Qui vol viure'l (l'art), s'aïlla amb l'obra d'art, *s'aparta en la mesura del possible de tot el que pogués influir en ell* tret de

[3] JAUSS,H.R. *La Historia de la literatura como provocación literaria*, Barcelona, edit.Península, (1976) p.
[4] BENJAMIN, W. *El concepto de la crítica del arte en el Romanticismo alemán*. Trad. J.F.Yvars, Barcelona, Edit.Península, (1988).

la pròpia obra; es submergeix en ella en el sentit de que tot el que li passa té el seu origen en la seva contemplació"[5] Gairebé vuitanta anys abans als teòrics de la recepció, trobem doncs a K.Fiedler que llança una radical proposta a l'aire que sembla aludir a un defugiment de la història de l'art, i en tot cas encetar una pedagogia de la capacitat visual. Ell mateix proposa en aquesta obra - sempre parlant de la recepció visual - una actitud activa del receptor enfront la passivitat per comprendre l'obra[6]. W.Worringer amb el seu estudi *Abstracció i Empatía* també llança una proposta que sembla encaminar-se ja cap al treball de Wölfflin, perquè en el seu text es respira la idea de fer una història de l'art no en termes evolutius com el dorrer, sinó en funció de conceptes com l'abstracció, l'empatia, el naturalisme, l'estil o la religió.

Cal reconstruir el context, l'entorn en què va ser creada una obra per tal d'extreure'n una anàlisi consistent, en tant que tota obra normalment, quan sorgeix, ho fa amb tota una sèrie de comportaments, coneixements, idees preconcebudes,... inserits ja sigui de forma implícita o explícita a dins el seu llenguatge formal, temàtic, estilístic o genèric. No sorgeix del no-res una creació que no té res a veure amb l'epoca en què pertany. Una obra d'art com a creació, humana que és, està subjecte al seu autor, el qual –com ja hem esmentat abans— està subjecte a un context històrico-social, cultural,... Una obra d'art no és com un meteorit que cau a la terra i que la majoria no sap d'on ha vingut, ni de què està fet, ni com i per què s'ha creat.

Cal reconstruir el context, l'entorn en què va ser creada una obra per tal d'extreure'n una anàlisi

Contextualitzem

Les obres de Joan Jordà com la majoria d'obres d'un artista esdevenen representatives d'un context particular.

JOAN JORDÀ. Sans titre, 1998. Acrilic sobre tela (46 x 55 cm.)

Per aquest guixolenc el fet de néixer el 1929 li suposà, com per a molts d'altres nens esdevenir una víctima més dels conflictes socials, polítics, i bèl·lics que es respiraven en temps de preguerra. L'exili i els camps d'internament, la guerra mundial,... cada instant conforma una sèrie de vivències que s'entrecreuen en reflectir-se en les seves obres.

Pintar universos caòtics on les figures humanes semblen viure la seva pròpia destrucció, no són representacions gratuïtes; així mateix, aquest ús violent del color, de la forma i de la composició que desemboca en expressionismes i abstraccions punyents, ens confronten amb obres d'una plasticitat i significació colpidores. I si clarament se'ns escapen a primer cop d'ull, una anàlisi més pacient, una contextualització de l'obra amb el seu creador, permet copsar el fort lligam entre preocupacions ètiques i estètiques.

En Joan Jordà, les imatges procedents de l'experiència del món s'encaren amb la seva intenció formal, material i dinàmica fins aconseguir simbiosi entre allò que li dicta la pintura i el que ell mateix proposa: una constant denúncia de la guerra i dels efectes que se'n desprenen, una insatisfacció permanent de la qual cal allunyar-se.

L'artista, com a integrant de la seva època, no pot esdevenir un mer espectador, sinó part del drama. Mostrant-nos una mena d'art testimonial. La pintura és un pretext per mostrar un ésser interior, encaminar la seva llibertat i convidar a la reflexió *exposant* la seva lliçó de vida.

Xavier Conchillo Roca
Historiador de l'Art

[5] FIEDLER,K. "Sobre el origen de la actividad artística" p. 283.
[6] FIEDLER,K. "Sobre el origen de la actividad artística" p.258.(1976) p.

La falguera reial: raresa a Catalunya, patrimoini protegit de l'Ardenya

L'escrit que es presenta a continuació té com a objectiu donar a conèixer un element més del valuós patrimoni natural que amaga l'Ardenya ganxona i, al mateix temps, estimular al lector perquè el descobreixi tot gaudint d'una caminada a través de l'entorn natural de la riera de les Comes.

Un dels principals elements que configuren el paisatge de la vall de la riera de les Comes és el bosc de ribera, en forma de galeria, que tot i trobar-se degradat en alguns dels seus trams ha pogut conservar en d'altres un aspecte molt menys alterat i un encant que el fa especialment atractiu pels visitants. I és en la frondositat d'aquest bosc de ribera on neix, sobre el sauló, una de les espècies vegetals més singulars d'aquest ecosistema: la falguera reial o falguera de rei (*Osmunda regalis*)

Són moltes les llegendes que des de l'antiguitat intenten explicar, a través d'històries fantàstiques, l'origen del seu nom genèric: *Osmunda*. La majoria d'elles provenen de la mitologia escandinava i saxona. Una d'elles, per exemple, diu que prové d'un nom saxó que significa fortalesa.

Sovint el poc respecte que es té pel nostre patrimoni natural ha permès presenciar imatges com aquesta, on deixalles domèstiques que contenen certes substàncies contaminants són abandonades en hàbitats d'alt interès ecològic. Aquesta fotografia n'és un exemple: una espècie tan rara i valuosa com la falguera reial "comparteix" el seu hàbitat amb una nevera en un dels indrets més arrecerats de la riera de les Comes.

Però la llegenda més estesa ens explica que el nom científic de la falguera reial prové d'Osmunder, nom saxó que pren el déu escandinau Thor[1]. En un moment en que la seva família corria perill –un perill que, d'altra banda, no es concreta-, Osmunder, que era barquer de professió, la va refugiar sota una mata de falguera. Tot just passat el perill, i agraït per la protecció que la falguera els havia ofert, Osmunder obsequià la falguera amb el seu propi nom. D'aquesta manera, des d'aquell dia la planta passà a anomenar-se genèricament *Osmunda*, tal i com es coneix actualment les tres espècies diferents de falgueres que constitueixen aquest gènere: *Osmunda cinnamomea*, *Osmunda claytonia*, i *Osmunda regalis*[2].

En general, l'*Osmunda regalis* es distribueix pels fondals i les obagues dels boscos de ribera, constituïts principalment per verns i avellaners, on s'hi desenvolupa una vegetació de caràcter atlàntic i centreuropeu, de més humitat i frescor que la vegetació de caràcter mediterrani de les nostres contrades. D'altra banda, la falguera reial és amant dels sòls silícics, com els que configura el substrat de l'Ardenya.

Però les Comes no és l'únic indret de l'Ardenya on aquesta falguera creix ufanosament. El Ridaura i la riera de Tossa –cursos hídrics de certa entitat del massís de l'Ardenya-, així com altres torrents i rieres de característiques semblants, presenten poblacions puntuals i poc nombroses d'aquest *pteridòfit*[3].

A nivell de Catalunya és una espècie amb una àrea de distribució molt reduïda, la qual cosa la converteix en una autèntica raresa vegetal. Així, fora de l'Ardenya únicament apareix de manera puntual al Montseny i als massissos altempordanesos de l'Albera i de les Salines. En tots aquests espais, inclosa l'Ardenya, es troba protegida pel Pla d'Espais d'Interès Natural[4].

Fora de Catalunya, la trobem al nord, centre i oest de la península, per la qual cosa la falguera reial es coneix amb un nom diferent en cadascuna de les llengües parlades a la Península Ibèrica. Així, i a part del nom català ja ben conegut pels

[1] Segons la mitologia escandinava, Thor és un déu fort i solitari, que domina l'atmosfera, les tempestes, els vents, les pluges, el bon temps i la collita. Thor és, a més, el déu que amb el seu martell defensa els pagesos dels gegants –símbols de les plagues i de les sequeres-, procura per l'abundància agrícola i evita les desgràcies que resultarien d'una alteració del temps. (PAGE, R.I. -1992-: *Mitos Nórdicos*. Editorial Akal.; i DUMÉZIL, G. –1985-: *Els déus indoeuropeus*. Edicions 62 i Diputació de Barcelona).

[2] Per a més informació sobre el gènere *Osmunda* es recomana fer una visita a la pàgina web de la Boundary Waters Canoe Area: http://www.rook.org.

[3] Pteridòfits es refereix a les falgueres, segons la nomenclatura taxonòmica.

[4] El PEIN és un instrument de planificació territorial que delimita una xarxa d'espais naturals representativa de la riquesa paisatgística i la diversitat biològica dels sistemes naturals de Catalunya, en delimita cada espai i n'estableix les mesures necessàries per a la seva protecció bàsica. Dins aquestes mesures, les quals fan referència, entre altres, al règim urbanístic i la regulació d'usos i activitats, s'inclou també l'estricta protecció d'un nombrós llistat d'espècies vegetals i animals pels que s'estableix una preservació prioritària. En el cas concret del Massís de l'Ardenya (catalogat en el PEIN amb el nom de Massís de Cadiretes) l'*Osmunda regalis* és una d'elles. El PEIN té els seus orígens normatius a la llei 12/1985, d'espais naturals, i es regula a partir del Decret 328/1992, pel qual s'aprova el Pla d'Espais d'Interès Natural.

lectors, la falguera reial pren el nom de *helecho real*, *lentejil* o *helecho macho en castellà i San Joan iratzea* en euskera. A Galícia pren els noms de *dentrabú* o *lentexil* i a Portugal se l'anomena *feto-real*.A nivell mundial, en canvi, es pot afirmar que presenta una distribució bastant àmplia, estenent-se sobretot per les zones temperades i tropicals, amb l'excepció d'Austràlia i les illes del Pacífic. Cal destacar per la seva importància la reserva de biosfera d'El Kala, a Algèria, que constitueix una de les tres zones humides més importants de la Mediterrània. Les formacions vegetals de tota la reserva, de gran extensió, amaguen rareses botàniques de gran importància ecològica, i el seu bosc de ribera –que es considera com dels més extensos i menys deteriorats del nord d'Àfrica- conté una varietat important d'espècies amenaçades i que necessiten d'humitat. Aquest és el cas de l'*Osmunda regalis*, que troba a El Kala les condicions òptimes per a desenvolupar-se en la seva màxima plenitud, arribant a constituir poblacions integrades per un nombre considerable d'individus.

És moment de tornar a les nostres contrades per descriure alguns dels trets que caracteritzen aquesta planta. La falguera reial assoleix entre cinquanta centímetres i un metre i mig d'alçada. Les seves fulles, d'un verd molt clar i intens, són asimètriques respecte el nervi i es caracteritzen per tenir un peduncle molt curt. Una de les característiques diferencials de la falguera reial, que la distingeix clarament de les demés falgueres, és la seva forma de reproduir-se. Així com la majoria de falgueres presenten les espores al revers de les fulles, l'*Osmunda* genera la seva part fèrtil –que pren el nom d'inflorescència- al final de la tija. Malauradament, les fotografies que s'adjunten amb el text no permeten observar aquest detall perquè són fetes a la tardor.

Usos de la falguera reial

El caràcter testimonial que presenta la falguera reial al territori català ha tingut com a conseqüència la pràctica absència de patrimoni etnològic lligat a aquesta espècie, sobretot pel que fa referència a les seves qualitats remeieres. No obstant això, la falguera reial sí té propietats que la configuren com una planta remeira, ja que se li atribueixen qualitats medicinals que deriven d'una substància anomenada osmundina[5], present entre els seus rizomes.

Entre aquestes qualitats, les quals difereixen segons la part de la planta que s'utilitza, hi ha la de ser tonificant[6], astringent i diürètica. Tanmateix, les falgueres reials també s'utilitzen per a pal·liar el dolor del raquitisme[7]. Un ús que resulta bastant curiós i que es coneix arreu d'Europa és el d'omplir els matalassos i els coixins amb fulles d'aquesta falguera perquè proporciona una acció antireumàtica.

Fins ara les opcions curatives descrites passaven per la necessitat d'ingerir parts de la planta. No obstant això, també trobem alguns usos externs. Per exemple, si es deixa assecar la planta i posteriorment se n'esmicolen les fulles, el material resultant es pot aplicar amb èxit sobre les llagues, les ferides i les hèrnies.

On podem observar la falguera reial?

La riera de les Comes és un lloc adient per a l'observació i, si s'escau l'estudi, de la falguera reial. Seguint el camí que voreja la riera pel seu marge dret, després de passar la reixa que delimita la finca de can Pugnau, s'arriba al pas del Mas Abric. Aquest és el punt de confluència de dos camins, un dels quals ens portaria, després de travessar la riera, cap a Cal Duro. El segon camí continua pujant pel marge dret de la riera i segueix fins a trobar la carretera de Casanova.

La part de la riera compresa entre el pas del Mas Abric i els seus cursos alts és la zona on es troba aquesta falguera. Tal i com s'ha descrit, l'*Osmunda regalis* necessita constantment d'aigua per a poder sobreviure. És per aquest motiu que apareix únicament en els indrets de la riera on l'aigua es manté entollada pràcticament tot l'any. A partir del pas del Mas Abric i fins a l'entrada a la ciutat les característiques ambientals impossibiliten, per tant, la seva existència.

La raresa i la singularitat que representa la falguera reial a l'Ardenya inviten a la seva descoberta en els indrets més recòndits –tot i que són accessibles- de la riera de les Comes. Tan sols amb l'apropament i el coneixement de l'entorn natural de Sant Feliu podrem arribar a ser conscients de la importància d'adoptar unes actituds que s'encaminin decididament a protegir i millorar el nostre patrimoni natural.

Cecília Jori i Coll
Pere Sala i Martí

[5] Per a més informació sobre les propietats medicinals de l'*Osmunda regalis* es recomana fer una visita a la pàgina web de la Universidad de Córdoba: http://www.uco.es.
[6] GASTALDO, P. (1970): Compendio della flora officinale italiana. Fitoterapia. Vol XVI. Nº 1.
[7] CASTROVIEJO et al. (1986): Flora Ibérica. Vol I. CSIC. Madrid.

Commemoració dels 50 anys de l'Escola Municipal de música de Sant Feliu de Guíxols

I

El temps sempre és relatiu: 50 anys són molts i són pocs, i en aquest cas han sigut els suficients per fer esclatar i desenvolupar una idea concreta d' un gran mestre i músic : Pere MERCADER I TERRADAS, senzill, auster, sensible i treballador .La seva il.lusió personal i profunda va ser crear i formar una Escola Oficial de Música a Sant Feliu, on ell sabia que hi havia un bon caliu musical i que era terra de bons músics i de gent que estima la música.

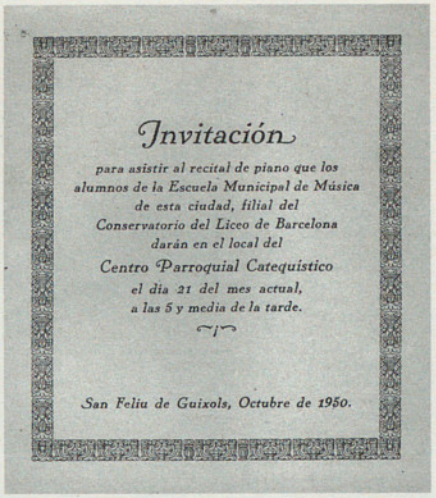
El mestre Mercader , resident a Cassà de la Selva, ja venia a Sant Feliu una vegada per setmana, des de l' any 1945, a donar classes de música i piano al Col.legi dels " Hermanos de la Salle" (avui col.legi Sant Josep); també a cases particulars i, més tard ,va començar a una estança del carrer Major, núm. 30, on ja va tenir uns quants alumnes més.

Mercader , amb la il.lusió de crear una Escola Oficial, va anar a exposar la seva idea a l'Ajuntament . S'arribà a un acord reflexat en la comissió permanent del 17 de març del 1949, i se li va proporcionar una habitació a l'Escola d'Arts i Oficis de la Fundació Remus Rufí , el lloguer d' un piano i ,una estufa amb llenya per a l'hivern. Si en començar he dit que en Pere Mercader era auster és perquè ell es va conformar i va acceptar donar classes en una habitació que no tenia ni les mínimes condicions per una classe de música, i per venir de Cassà a Sant Feliu en tren tot l'hivern, amb fred ,pluja i neu, una o dues vegades per setmana, ja es necessitava voluntat i vocació. Era l'època de l'alcalde Robert Pallí ,i en aquell moment no li podia oferir res més. D'aquí ve el nom d' ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA, per estar acollida i ajudada per l' Ajuntament. Va ser una de les primeres de la província i, la primera de la nostra comarca. Ben aviat i prèvia petició al Conservatori del Liceu de Barcelona, el 4 de novembre del 1949 acceptà l' Escola com a Filial seva; així s'accedia per tràmit directe als exàmens oficials al mateix Conservatori i poc després, degut a l' augment d'alumnat , els Catedràtics es desplaçaven a Sant Feliu cada fi de curs per examinar tots els alumnes d'aquí i també els de la comarca adherits a la nostra Escola. En aquest moment va ser necessari ampliar el professorat i jo vaig poder col·laborar del 1957 al 1961 . Tinc un bon record tant d' aquests quatre anys com de tots els que vaig ser alumna.

Dels meus anys de carrera també voldria ressaltar la gran sort que representa tenir un mestre com Pere Mercader que ens va ajudar a viure i créixer aprenent, coneixent

Recital de piano. Cassà de la Selva. 24 de març de 1950.

Invitación

para asistir al recital de piano que los alumnos de la Escuela Municipal de Música de esta ciudad, filial del Conservatorio del Liceo de Barcelona darán en el local del Centro Parroquial Catequístico el dia 21 del mes actual, a las 5 y media de la tarde.

San Feliu de Guixols, Octubre de 1950.

i estimant la música, gaudint d'ella, no només competint, sinó compartint en petits grups de cambra i reunions d'amics, com ja fèiem des dels primers anys d'anar a estudiar amb ell.

En tot grup d'estudiants sempre en destaca algun. Del primer grup començat encara a la caseta del carrer Major i continuant a l'Escola MUNICIPAL, puc anomenar en Josep Ribera (en Pepitu), company meu de curs de tota la carrera, el qual, acabat els estudis aquí a l'Escola el 1953, va continuar a Londres , més tard a Suècia on va triomfar com a concertista i va arribar a professor de Conservatori. Fa uns anys va guanyar unes oposicions a Dinamarca, on també dóna classes, i ha estat condecorat per la reina Margarita; també té èxits en altres països europeus com a concertista.

Des de la perspectiva d'ara i revivint tota la trajectòria d'aquests 50 anys, crec que us puc dir que s'ha fet una bona tasca, que tots els directors han hagut de lluitar moltíssim per defensar, continuar i poder assolir un alt nivell en tots els diversos aspectes que hi ha en l'organització i en l' ensenyament dins d'una bona Escola de Música.

Crec que avui el mestre MERCADER seria molt i molt feliç.

En deixar jo l'Escola l' any 1961 en Mercader va demanar a la Maria Serra que entrés com a professora.

Isabel Calloll i Pernal
Ex alumna i ex professora

II

A la nostra Escola de Música hi he viscut totes les etapes (primer com alumna, després professora auxiliar, més endavant portant la direcció i ara com a professora) per això em permeto donar unes pinzellades de la seva trajectòria.

A la dècada dels 60, l'alumnat havia augmentat de manera considerable : els 15 alumnes que hi havia l' any 1.949 s' havien triplicat, també havia augmentat el professorat i amb la possibilitat de l' estudi de nous instruments a més de piano. Pedagògicament el nivell era força alt i els alumnes anaven acabant el grau mitjà i alguns passaven a Barcelona a fer el superior.

Per el que he dit, l' espai de l' escola era insuficient. És a l' any 1.969 quan, després de tancar-se la casa del costat de l' Escola que era un parvulari (els caganers), l'Ajuntament decidí fer l' obra d' ajuntar les dues cases en un sol edifici (Remus i Rufí i Parvulari). Aquest nou edifici donà pas a vàries activitats culturals guixolenques i l' Escola de Música tingué tres aules a la planta baixa i més tard tot el segon pis.
Mentre es feien les obres el curs 68/69, les classes es donaven als locals de la Catequística del Passeig del Mar (al costat de l' Ajuntament) i on ja s' hi feien cada any els examens finals, quan venien els catedràtics del Liceu de Barcelona.

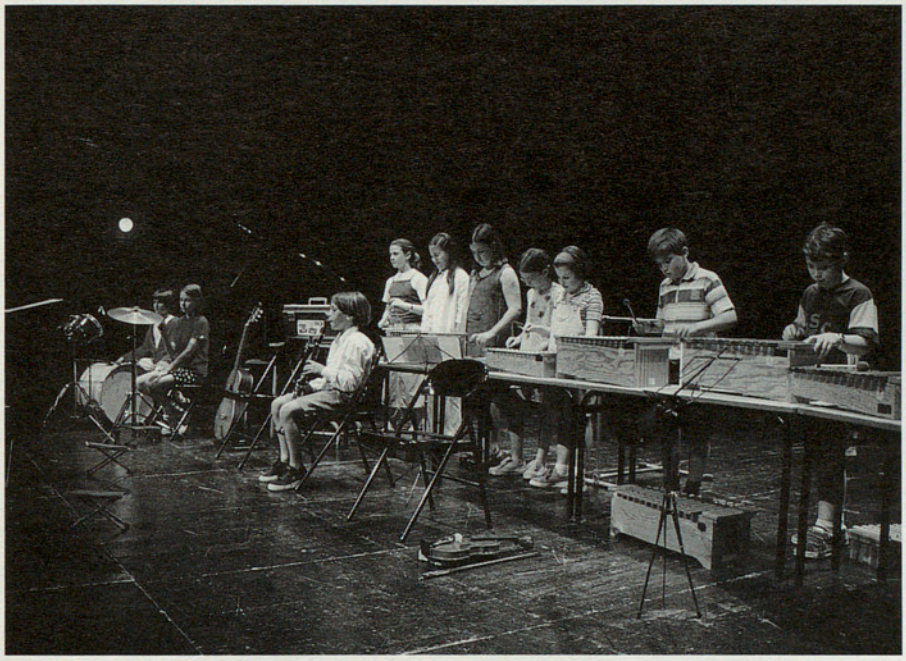
El curs 1.970/71 l' Escola passà per un mal moment ja que sobtadament el director, Pere Mercader es posà greument malalt i malauradament morí el 24 de desembre de 1.971.
L' any 1.972, l' Ajuntament m' encarregà la direcció de l' Escola, formant equip amb les professores Maite Cruañas i Anna Maria Roig. En aquest temps difícil, tota l'escola va fer un gran esforç per continuar endavant la tasca començada pel mestre Mercader i amb els títols que teníem del Conservatori del Liceu i del Ministeri d'Ensenyament vam poder mantenir la Filial.

Així el curs 1.971/72 començà una nova etapa amb nous projectes. Per a mi va ser: compartir la satisfacció que dóna treballar dins la professió de la música , juntament amb un treball no tant engrescador com era la burocràcia per trobar les sòlides bases de l' Escola:
1.- Mantenir el nivell pedagògic atenent l' alumnat que anava augmentant, tant de sant Feliu com de la comarca.
2.- Dotar l' escola de personalitat jurídica i acadèmica com a centre Autoritzat. El camí no fou fàcil per trobar la solució més adient i no sempre vam trobar prou recolzament.
L' Escola continuava funcionant en un edifici municipal i amb unes mínimes ajudes generals, ja que els professors havien de rebre la compensació econòmica pel seu treball, per part de l' alumnat i sense protecció social. Era una escola completament atípica, ja que no era ni pública ni privada.
L' any 1.977 es veié una possible solució: per un acord de l' Ajuntament s' estengué el patronatge de l'escola Arts i Oficis Remus i Rufí a la nostra Escola, però no va ser suficient. En aquest moment hi havia ja 125 alumnes i eren 400 quan venien els de la comarca , per fer els exàmens oficials.

L' any 1.982, els alumnes nostres arribaven a 200 ja que s' havia ampliat l' oferta d' instruments i de professorat. Fou el moment de la creació de l' Escola de música de Platja d' Aro i després de Santa Cristina. També es aquest any quan la Generalitat, des del Departament d'Ensenyament, oferí a l' Escola una petita subvenció que juntament amb l' ajuda de l' Ajuntament serviria per a la compra d'un piano gran. Però quedava clar que aquestes ajudes no es podrien repetir si l' escola no es classificava acadèmicament.

El curs escolar 1.987/88 s' havia arribat a 225 alumnes. Es decidí formar una comissió d' estudi de la situació per reformar les clàusules arribant a les següents conclusions:
1.- En el pla jurídic : Creació d' un organisme autònom municipal, donat que l' entitat havia funcionat amb el treball i la dedicació de persones totalment al marge de qualsevol institució pública però sense oblidar la tutela de l'Ajuntament. S' aproven els estatuts del 29 de desembre de1.988 (B.O.E. 21/1/89). S' integra també el Pla experimental començat per l' Ajuntament amb la música a les escoles.
2.- En l' aspecte pedagògic: Es sol·licita la classificació acadèmica de Centre Autoritzat, però serà condició indispensable deixar de ser filial del Liceu per adscriure's al Conservatori més proper, en el nostre cas, Girona. Es preparà l'extensa documentació necessària i s' adequà l' edifici a les noves exigències. Finalment el D.O.G. 1130 de 12-4-89,publicava la desitjada

classificació de l'Escola. A partir d' aquí s' anaren succeint cada anys les subvencions que de moment només es podien destinar a material instrumental o a mobiliari.
3.- Problema laboral : Es resol en part, el mateix any 1.989 i es comencen les contractacions del professorat amb afiliació a la Seguretat Social.
4.- Es creà el Consell Escolar i es començaren a donar beques-ajuda.

5.- L' any 1.992 s' aproven les normes de Règim Intern, on entre altres coses, es contemplen les titulacions del professorat.

Finalment va quedar fortament instaurada la base per continuar oficialment tota l'activitat musical, que ara es desenvolupa a l' Escola, podent arribar a mantenir un bon nivell d' ensenyament.

L'any 1992 és quan comença un nou Pla Pedagògic amb la posada en marxa de la L.O.G.S.E. que l' Escola aplicà immediatament perquè ja s'hi estava preparant. També fou el moment del relleu en la direcció i entrà la professora titular Anna Maria Roig , per mèrits propis provats mitjançant currículum presentat a l'Ajuntament. L' Anna Maria era una persona amb grans qualitats i dedicada plenament a l' Escola però només pogué estar-hi dos anys i mig degut a la greu malaltia que va patir i que malauradament la va portar fins a la mort (14 novembre 1994).

Llavors entrà com a director en funcions el professor Albert Mallol. Actualment l'Escola té un conveni amb el Departament d' Ensenyament per el seu sosteniment.
Hi ha uns 270 alumnes, 22 professors i 4 auxiliars i l'equip directiu el formen l' Albert Mallol, en Jaume Olivé i en Josep Bergadà.

S'han anat formant grups corals, de cambra i l'orquestra. Han passat per l' Escola gran quantitat d'alumnes alguns dels quals han destacat notablement no solament a casa nostra sinó arreu del país i internacionalment. Aquí podriem anomenar: Josep Ribera, Ricard Villanueva, Lorenzo Fernández Aurora Calvet, Jordi Martin per dir-ne alguns.

M'agradaria fer un RECORD molt especial als professors desapareguts :Pere Mercader , Francesc Ruiz, Anna Maria Roig, Lluís Buscarons.

I un AGRAIMENT a aquells consistoris que en el seu moment ens ajudaren ; al Patronats, consells ,pares ,ex alumnes i altres persones de diverses comissions que tan desinteressadament varen recolzar l'escola en les tasques silencioses per al seu millorament. També als Conservatoris i al professorat

Maria Serra i Matas
Ex alumna, ex directora i professora

Activitats del CEIP Mn. Baldiri Reixach

TREBALLS ENTORN LA VISITA DE MIQUEL DESCLOT

El proppassat dia 21 de març va venir a la nostra escola l'escriptor Miquel Desclot. Amb això culminaven els treballs que s'havien fet entorn la seva obra. Per potenciar les ganes de llegir i donar a conèixer als alumnes el fet que un escriptor no és una persona etèria o que visqué en altres segles, es va decidir portar a l'escola un escriptor, que bàsicament fa llibres per a nens i nenes.

Abans de la seva visita, es van fer obres de teatre, com ara l'escenificació del conte " Historia d'amor a la terra de caparra", també la del poema "El casament del llapis i la goma" que molts cursos van memoritzar i el dia que va venir l'autor li corejaren com si d'un concert es tractés. També es varen treballar unes danses i , a l'hora de música , es van llegir els poemes que Desclot ha escrit en referència a diversos instruments. En acabar de parlar l'escriptor, els nois i noies que l'escoltaren amb molta atenció, tenien preparades unes preguntes sobra diversos aspectes de la seva vida i obra. A la Biblioteca, a més de posar tots els llibres seus a l'abast, una noia va llegir un llibre que va agradar molt als qui assistiren a la lectura. Tota l'escola va quedar plena de murals que feien referència a l'obra de Miquel Desclot.

EL CE.I.P. BALDIRI REIXACH GUANYA EL 1è PREMI DE LA TERCERA MOSTRA DE TEATRE EN FRANCÈS A CATALUNYA

L'Associació de Professors de Francès de Catalunya, organitza, en col·laboració amb L'Institut Francès de Barcelona un concurs anual que enguany ha estat la 3ª edició. A la Mostra, que consta de tres categories (1ª: C. Superior Primària i 1è Cicle d'Eso; 2ona, 2on Cicle d'Eso i Batxillerat; 3ª Lycée Français), el CEIP Baldiri Reixach va concursar el passat 4 de Maig amb un grup d'alumnes de 6è, que sota la direcció de les professores de francès del centre, Rosa Mallorquí i Valentina Escudero, varen presentar un muntatge titulat "FABLES", composat per dues faules ("Le Corbeau et le Renard" et "Le Lion et le Rat") i tres il·lustracions dansades. "FABLES", realitzat des de l'àrea de Llengua Francesa amb la col·laboració de l'àrea de Plàstica, ha estat guardonada amb el Primer Premi de Catalunya dins la 1ª Categoria del mencionat Concurs.

ACTIVITATS DIVERSES

Les activitats diàries del C.E.I.P. Baldiri Reixach es veuen complementades amb moltes d'altres, algunes d'elles, com el teatre, cinema, audicions, concurs de Sant Jordi, educació vial... es fan cada curs i s'hi participa amb interès.

Aquest curs, inclou algunes activitats específiques de les que volem fer-ne un petit esment.

Els nens i nenes d'Infantil, P5, van anar a l'Escola de Natura de Banyoles que els va agradar molt; conegueren la història del llac, els animalets que hi ha al seu entorn, i els animals una mica més grans, com són els ànecs i les carpes. Al Parvulari s'ha fet la festa del tortell i la mona. Primer van anar a visitar el forn de l'Espiga d'Or que molt amablement els explicaren com es feien les mones , i després els nens i nenes mateix n'elaboraren una a la classe. Amb aquest motiu es ballaren danses adaptades per cada ocasió.

Els alumnes del Cicle Inicial visitaren un taller de màscares molt interessant. Se'ls va donar una màscara per a cada nen que després van pintar a l'escola.

Els nois i noies de 3er. amb "l'excusa" d'anar a veure el museu del cinema a Girona agafaren diversos mitjans de transport (tren, autobús...) i també varen anar a veure l'aeroport. Els mitjans de comunicació s'estudien durant aquest curs.

Els de 4t. per tal de fer-se una idea de la nostra comarca i de la més immediata que és l'Alt Empordà , pujaren al Massís del Montgrí que divideix ambdues i hi ha una gran vista. Tingueren un dia ventat per tant la visibilitat va ser fantàstica.Al Cicle Superior, els alumnes de 5è. van anar de colònies a una casa de Bàscara el mes de novembre. Encara que sembla

un temps massa fred s'ho passaren molt bé i d'aquesta manera s'inicià el curs amb una convivència que és molt interessant. També aquest mateix nivell va anar a Barcelona al cinema Imax i al Museu d'Història de Catalunya Aprofitant l'autobús, els nois i noies de 6é. feren una visita organitzada a l'Aquari i a la tarda conegueren el Museu Miró. Els nois i noies de 6é. ja havien anat al Museu de Talteüll molt interessant doncs recordem que hi ha la mandíbula prehistòrica més antiga d'Europa. A aquests alumnes que fan francès des de tercer, els va bé sentir parlar aquesta llengua.

Ara s'està programant l'excursió a Port Aventura per al final de curs, s'han fet diners amb algunes coses i així els sortirà més econòmica.

CEIP MN. BALDIRI REIXACH

Informació del Servei Municipal d'Educació

CALENDARI ESCOLAR CURS 2000-01

El calendari escolar que els centres d'ensenyament duran a terme el curs 2000-01, aprovat en el DOGC el 24 de març de 2000, - inclosos els dies festius de lliure disposició consensuats pels directors de tots els centres i que el dia 6 de juny s'ha aprovat en el CEM -, és el següent:

1 de setembre	Inici de les activitats del professorat de tots els centres docents
11 de setembre	Diada Nacional de Catalunya
15 de setembre	Inici de les classes per a tots els alumnes d'educ. infantil, primària, especial, ESO, cicles formatius de G.M i batxillerat
21 de setembre	Cicles formatius de grau superior
12 d'octubre	Festa Nacional d'Espanya
1 de novembre	Festa de Tots Sants
6 de desembre	Dia de la Constitució
7 de desembre	Dia de lliure disposició
8 de desembre	Dia de la Immaculada Concepció
23 de des.-7 de gener	Vacances de Nadal
23 de febrer	Festa Local de Carnaval
26 de febrer	Festa Local de Carnaval
9-16 d'abril	Vacances de Setmana Santa
30 d'abril	Dia de lliure disposició
1 de maig	Festa del Treball
22 de juny	Acaben les classes de parvulari, primària,ESO,cicles formatius,1r. batxillerat,.La finalització dels alumnes de 2n de batxillerat es determina en el propi centre, segons les necessitats derivades del procés d'inscripció als estudis universitaris.
29 de juny	El professorat de tots els centres docents no universitaris finalitza les activitats.

ESCOLARITZACIÓ CURS 2000-01

El calendari que estableix les dates de preinscripció i matriculació per al curs 2000-01 s'està acomplint, en funció dels nivells educatius. Pel que fa a l'educació infantil, primària i ESO, el període ordinari de matriculació finalitza el 12 de maig i quant als altres ensenyaments (excepte els universitaris) aquest període acaba el 19 de juliol. Per tant a la nostra ciutat en aquests moments podem disposar de les següents dades d'escolarització:

Educació Infantil i Primària

	P3	P4	P5	1r	2n	3r	4t	5è	6è	Total
Baldiri	30	41	31	50	48	38	42	39	40	359
Estació	50	50	50	50	50	75	50	47	50	472
Gaziel	50	50	50	68	50	50	49	50	50	467
St.Josep				21	23	29	22	15	28	138
C.d.Maria	31	42	50	18	25	26	20	20	27	259

Educació Secundària Obligatòria

	1r	2n	3r	4t	Total
IESI Sant Elm	42	45	62	Prev.60	208
IES Sant Feliu	90	90	95	Prev.115	389
Sant Josep	62	59	64	51	237

La matrícula ordinària corresponent a Batxillerat i cicles formatius es durà a terme del 17 al 21 de juliol, per tant en aquests moments no disposem d'aquestes dades.

OBRES DE MILLORA ALS CENTRES DE PRIMÀRIA ARRANJAMENTS PREVISTOS A LES RODALIES

Les obres que aquest any 2000 es realitzaran als centres públics de primària prioritzen els temes de seguretat. Per aquest motiu es va demanar a la delegació d'Ensenyament la col·laboració dels tècnics d'aquesta administració per tal d'assegurar aquesta actuació i deixar resolt tot allò que pugui representar un risc per als alumnes. A partir d'aquest punt i en funció de les necessitats a les quals s'ha donat preferència - aquesta determinació s'ha consensuat entre els pares, directors i l'alcalde i tècnics de l'Ajuntament – s'ha arribat a la següent determinació:

- CEIP Baldiri
mesures de seguretat
Obres diverses al parvulari
Una part de les finestres interiors(en funció de la disponibilitat pressupostària)

- CEIP Gaziel
escales d'emergència
Mesures de seguretat
Entrada Sant Amanç (en funció de la disponibilitat pressupostària)

- CEIP L'Estació mesures de seguretat
porta al c/Santa Teresa
baranes de seguretat al 1r. pis
adaptació del local de l'antiga Estació
pati cobert (pendent de la disponibilitat pressupostària i d'una nova adaptació de la valoració econòmica)

Cal tenir en compte que la quantitat pressupostada per part de l'Ajuntament aquest any és d'11.250.000 pta.
Per altra banda el departament d'Ensenyament de la Generalitat ens ha confirmat que en el RAM 2000 hi ha inclòs una sèrie d'actuacions per a la millora dels edificis dels centres públics de primària i secundària a la nostra ciutat:

L'Estació: supressió de les barreres arquitectòniques
IESI Sant Elm: pintura exterior i finestres

Esperem que aquestes intervencions que es duran a terme aquest estiu, tinguin continuïtat els propers cursos per tal d'aconseguir, a més del manteniment que dia a dia es porta a terme a tots els centres gràcies a la col·laboració de tots els sectors implicats(Ajuntament, directors, pares etc) , una planificació d'obres de millora dels centres escolars públics per a tots els petits i no tant petits ciutadans i ciutadanes de Sant Feliu.

PUBLICACIONS REBUDES

Al llarg d'aquest curs el servei municipal d'educació ha ampliat el fons bibliogràfic amb els següents exemplars:
- Perspectiva escolar
n. 237 *"El rebuig escolar"*
n. 238 *"La primària, cultura de la il·lusió"*
n. 239 *"Aprendre de llegir i d'escriure: un procés de recerca de sentit"*
n. 240 *"Ciéncia i educació"*
n. 241 *"L'acreditació a l'ESO"*
n. 242 *"Matemàtiques per a tothom"*
n. 243 *"Els eixos transversals: una reinterpretació del currículum"*
n.244 *"Els límits de la integració*
suplement de Perspectiva :*Ambiental n.18 Electromagnetisme*

- Documents publicats pel Consell Escolar de Catalunya n. 8 *"Avaluació i educació" (jornada de Vic,17 d'oct.de 1998)*

- Dossiers informatius del Consell Escolar de Catalunya:
n. 18 *"L'atenció a l'alumnat immigrat i de minories ètniques en el nostre sistema educatiu"*
n. 19 *"Autonomia dels centres escolars"*

- El llibre *"La ciudad de los niños "* de Francesco Tonucci.
L'informatiu *ARJAU.* n. 35 i 36

Activitats diverses de l'IESI Sant Elm

INFORMACIONS DE L'AULA DE MÚSICA

- En primer lloc , felicitar tots els nois i noies que varen participar a la Diada de Sant Jordi,celebrada el 28 d'abril al Teatre Municipal, ja fos participant en el certamen literari, com en alguna de les actuacions a dalt de l'escenari.
Pel que fa a la part musical , varen actuar els següents grups del centre:
Crèdit Comú de música, 1er A i 1er B d' ESO, varen cantar "Do, re, mi" i "El cànon de la pau".
Crèdit Variable "Conjunt instrumental" de 1er d'ESO: "Titànic" i "Libre".
Crèdit Variable "Cant Coral" de 2on d'ESO, varen cantar a tres veus: "El carbonero", "L'estaca" i "Les campanes".
Crèdit variable "Flauta" de 3er d'ESO: "Greensleves"
Crèdit Variable "Cant Coral" de 4t d'ESO, el cànon a tres veus "El rellotge".

També varen actuar els alumnes del **Crèdit Variable "Francès", de 2n d'ESO** amb la cançó "Les petits mots", acompanyats amb instruments per alumnes d'altres cursos. Les actuacions foren amenes i variades. A més de les interpretacions en grup, també n'hi hagué d'individuals (piano, guitarra,...), petits grups de cambra, lectura de poemes, i uns balls amb molt de ritme. Després de les actuacions es llegí el veredicte dels premis literaris.

Esperem poder celebrar en propers cursos aquesta diada que, gràcies a l'interès i la col.laboració d'alumnes i professors, esdevingué una bona mostra de convivència.

En segon lloc, dir que el dia 3 de maig, els alumnes del **Crèdit Variable "Cant Coral" de 2n d'ESO** varen participar en la **VIª trobada de Corals d'Ensenyament Secundari de Catalunya**, a Reus , fent una actuació al Teatre Bartrina. Hi havia 45 corals de diferents indrets de Catalunya, i un total de 1500 cantaires. No cal dir que varem xalar d'allò més, alhora que vàrem poder escoltar les interpretacions de la resta de corals.

- En tercer lloc, aprofitar aquestes línies per agrair la fantàstica tasca que estan duent a terme el Sr.Esteve Boada i la Sra.Conxita Comas, membres de l'Agrupació Sardanista de St.Feliu, que amb una gran il.lusió i dedicació vénen a l'IESI perquè els nois i les noies que fan el **CV "Sardana"** de 4t d'ESO, aprenguin a ballar, comptar, repartir i en definitiva aprendre a respectar i estimar aquesta dansa tan nostra. Moltes gràcies i endavant!

Monti Galdón Arrué
Professora de música IESI Sant Elm

QUÈ FEM A L'AULA-TALLER

Som un grup de tretze alumnes de 2n, 3r i 4t d'ESO que estem cursant una altra opció educativa:**l'Aula-taller**.I ens hem endinsat en el món de la ceràmica. Vam començar barallant-nos amb el fang. Acabàvem tots bruts i perdíem els nervis quan les coses no ens sortien. Però a hores d'ara, a mig mes de maig, ens

adonem que som capaços de modelar la pasta ceràmica(el fang) i donar-li la forma que nosaltres volem; ja que hem treballat diferents tècniques per modelar-la i decorar-la. Així que quan busquem un resultat, podem disposar de diverses maneres per arribar-hi. Aquest aprenentatge l'hem complementat amb educació visual, informàtica, matèries instrumentals(llengua catalana, llengua castellana i matemàtiques) i alguns crèdits variables. A més a més, hem hagut d'aprendre a organitzar-nos dins l'aula a partir d'un calendari, en el qual ens repartíem les tasques de neteja, manteniment de material...I també hem après a ajudar-nos els uns als altres. Tot això ens ha acostat més al món laboral. Fins i tot algun de nosaltres ha preguntat a la professora si ser ceramista és un ofici o si només és un hobby. Estem contents del que hem fet aquest curs.Ens ha costat, hem hagut de treballar molt, valorar el que hem fet i reconèixer que per fer les coses ben fetes cal agafar-se-les amb interès i serietat, ja que si no es fa així no surten bé.
Nosaltres estem realment contents del que hem fet(uns més i altres menys). Això ens ha dut a fer una exposició dels nostres treballs al mateix IESI Sant Elm, del 27 d'abril al 4 de maig.

Alumnes de l'Aula-taller
IESI Sant Elm

PARTICIPACIÓ A LA "PROVA CANGUR 2000" I "FEM MATEMÀTIQUES 2000"

El dia 16 de març es va celebrar a la nostra ciutat la **Prova Cangur 2000**, en la qual van participar alumnes de 3r d'ESO i 1r i 2n de Batxillerat del nostre centre

El dia 18 de març tres alumnes de 2n ESO, Eva Bussot, Núria Gómez i Antoni Torta, després de ser seleccionats en una primera fase en el propi centre, van participar a l'activitat **Fem Matemàtiques 2000**(organitzada per la Federació d'Entitats per a l'Ensenyament de les Matemàtiques a Catalunya /FEEMCAT), en la fase de la demarcació de Girona, celebrada a Palamós.

Aquests alumnes van realitzar una prova individual i una prova per equips.

Núria Gómez va obtenir el 2n premi del seu nivell(2nESO)en la prova individual, i així va quedar seleccionada com a finalista, i va poder participar a la fase final de Catalunya, celebrada a Esplugues de Llobregat el proppassat 6 de maig.Tot i que en aquestes últimes proves no va aconseguir de classificar-se per a les Olimpíades matemàtiques.

Departament de Matemàtiques
IESI Sant Elm

ESCACS

Durant l'últim trimestre d'aquest curs tenim activitat d'**Escacs** al centre, subvencionada per l'APA. Cada dimecres i divendres, a l'hora d'esbarjo, els alumnes interessats pels escacs tenen l'oportunitat d'aprendre a jugar-hi, ja sigui iniciant-se en el joc o bé ampliant-ne els seus coneixements. L'organització d'un campionat entre ells els ha engrescat d'allò més .

IESI Sant Elm

XVIIIA CONVOCATÒRIA PREMIS SANT JORDI DE L'IESI SANT ELM

El proppassat 28 d'abril vam celebrar , una vegada més, al Teatre Municipal , el lliurament de premis Sant Jordi del nostre institut, enguany en la seva divuitena convocatòria.

Els premis d'aquest certamen literari, dividit en dos apartats, llengua catalana i llengua castellana, i en tres categories, alumnes de 1r i 2n ESO, alumnes de 3r i 4t ESO, i alumnes de Batxillerat , foren els següents.

Llengua catalana:
1ª. Categoria: 1r premi: Per la seva atmosfera intrigant i el llenguatge precís i treballat:*El noi dels vestidors* , de Núria Gómez(2ESO)
2n premi: Per la seva fantasia i vivesa d'expressió: *Sant Jordi2000,* de Cristina Collado(2ESO)
3r premi:Pel realisme colpidor del tema i de l'autenticitat amb què s'ha tranmès:*Ja n'hi ha prou, estimada Hel.lena* ,de Cristina Vicens(1ESO)
2ªcategoria: 1r premi: Perquè és una història especialment enginyosa i divertida, fruit, sens dubte, d'un gran sentit de l'humor: *Amàlia Robí,* de Montse Torres(3ESO)
2n premi: A més de la qualitat literària, valorem també la dificultat que imposa el conreu de la poesia*: La incògnita de la vida,* de Sussanna Benguerel(3ESO)
3r premi: Per la sensiblitat i valor simbòlic*: La rosa de mil pètals* , d'Olga Alonso (3ESO)
3ªcategoria: 1r premi:Per l'originalitat del tema, pel sentit de l'humor(encara que sigui molt negre, negríssim) i el domini del ritme temporal: *L'autobús del mal humor,* de Natàlia Mas(2nBatxillerat)
2n premi:Per haver sabut transmetre, amb força, realisme i maduresa, la intensitat de l'enamorament: *Moixaina* , de Josep Puigdemont (2n Batxillerat)
3r premi:Cal remarcar el valor literari del text i l'extensió del conte:*Júlia,* de Cristina Lois(1r Batxillerat)

Llengua castellana :
1ª. categoria: 2n premi: *Unos días de escayola* de Núria Gómez (2ESO)
3r premi: treball sense títol de Soledad Martín i Cristina Sala(2ESO)
2ª. categoria: 3r premi: *Cuando lo vives*...de Montse Torres(3ESO)
3ª. categoria: 2n premi*: Muerte de doble falta* de Anabel Brazalez(1r Batxillerat)

CRÈDITS DE SÍNTESI

L'aigua i les fonts(2ESO)
Sol ser cap a la primavera quan els alumnes de segon d'ESO treballen el seu crèdit de síntesi.Se suposa que en aquesta època de l'any el temps acompanya més per fer sortides i que la pluja haurà enriquit el cabal de les aigües , que seran el subjecte del nostre treball.

La investigació aquàtica va ser dirigida per la mà(potser millor dit, pels peus) d'un expert en el tema, l'Albert Gironès. A bon pas, ens va fer triscar pel **Monticalvari**, per **antics camins romans,** pels **comals del Puig Gros** i per **masies** sempre a la recerca d'una font...Un bon sol ens acompanyava, tots estàvem assedegats a causa de la caminada i acceleràvem el pas amb el delit de l'aigua en la nostra imaginació i en la nostra seca gola. Font rera font ens vàrem anar decebent. No rajaven! I quina explicació hi havia? El nostre guia ens ho va aclarir: en molts casos la mà(potser millor dit , "l'urpa") de l'home ha malmenat l'entorn, sigui de mamera conscient o inconscient. És igual, el mal ja està fet, el doll refrescant no ens esperava enlloc. El vàrem haver d'anar descobrint en un pou sempre generós altre temps, i que ara

dosifica el seu do per qui sap anar-lo a trobar.

Vam tornar cansats, amb la impressió d'haver fet una ruta d'antigues fonts. I la paraula *antigues* era prou apropiada, perquè d'elles només en quedaven vestigis, més o menys restaurats, però gairebé sempre decadents, degradats, destruïts i...desapareguts, en definitiva, records de temps millors.

Segurament hauríem de fer una reflexió al voltant de les fonts, i anant més enllà també de l'aigua. Estem fent desaparèixer les fonts d'aigua, en definitiva les fonts de la vida.

Coordinació Primer Cicle ESO
IESI Sant Elm

"Conèixer Sant Feliu (3r ESO)"
Com a sortida complementària del seu crèdit de síntesi, els alumnes de 3r d'ESO van participar el 29 de març en una gincana per diferents carrers de la ciutat: el Passeig del Mar, el Passeig dels Guíxols, carrers pròxims a la Rambla Vidal, el Monestir i la pujada a l'ermita de Sant Elm. Van haver de superar una sèrie de proves de diferents matèries, totes amb l'objectiu comú del tema del crèdit: *conèixer Sant Feliu*

"El turisme a Sant Feliu (4t ESO)"
Els alumnes de 4t d'ESO van visitar les instal.lacions de l'Escola de Turisme, la Biblioteca Municipal i l'Abocador de Solius i la Deixalleria Municipal, el passat 29 de febrer, amb motiu de la realització del seu crèdit de síntesi.

Coordinació Segon Cicle ESO
IESI Sant Elm

INTERCANVI CULTURAL D'ALUMNES DE L'IESI SANT ELM I ALUMNES DE BOURG DE PÉAGE.

Vuit alumnes de Francès de Batxillerat del nostre centre van realitzar un intercanvi amb estudiants del centre francès Notre Dame des Champs, entre el 22 i el 26 de març, seguint la tradició de l'agermanament amb la ciutat de Bourg de Péage, i gràcies una vegada més al suport de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols. Aquest és el tercer any que aquesta activitat es du a terme.

Després de ser rebuts per la direcció del centre francès i de la integració amb les famílies, els nostres alumnes realitzaren diverses activitats culturals(excursions a Lyon i a Romans, visita del Museu de la Sabata- artesania local-, estudi del sistema educatiu francès...) i van assistir a una recepció oficial a l'Ajuntament de Bourg de Péage, on els van regalar una moneda d'un euro encunyada precisament a Romans.

L'estada dels alumnes francesos a Sant Feliu va ser de tres dies- entre el 27 i el 29 de març-, en el transcurs dels quals els nostres visitants van tenir ocasió de conèixer també Barcelona i Girona. L'Ajuntament de Sant Feliu els oferí una simpàtica recepció de benvinguda, amb lliurament d'obsequis per a tots els participants.

Les professores acompanyants del nostre centre , Manoli Márquez- responsable de la matèria de Francès- i Mercè Enrich, i el coordinador per la part francesa, Gérad Garcia, han pogut constatar l'excel.lent participació dels alumnes de totes dues ciutats, i esperen poder tornar a repetir aquest intercanvi el proper curs(fent-lo extensiu a alumnes de l'ESO), una activitat que un dels propis alumnes va definir com "una experiència d'apropament directe a la cultura i la llengua franceses", però també, i sobretot, una experiència humana molt enriquidora que és molt difícil d'explicar si no es viu personalment.

Responsables de l'intercanvi
IESI Sant Elm

Activitats diverses de l'IES Sant Feliu

El crèdit de síntesi està format per un conjunt d'activitats d'ensenyament-aprenentatge concebudes per comprovar si s'han aconseguit, i fins a quin punt, les capacitats formulades en els objectius generals establerts en les diferents àrees curriculars. Al llarg del crèdit de síntesi, l'alumne haurà de mostrar capacitat d'autonomia en l'organització del seu treball individual, i també de cooperació i col.laboració en el treball en equip. L'alumne farà un crèdit de síntesi cada any de l'etapa. (Decret 96/1992. Generalitat de Catalunya).
La seva realització implica uns canvis molt importants en l'estructura organitzativa del nostre institut: un horari especial per aquests dies, l'accés més ampli a les aules d'informàtica i biblioteca, sortides per l'entorn de Sant Feliu,... i en els nostres hàbits de treball: treballem més en equip, es realitzen

activitats fora de l'institut, s'entra en contacte amb altra gent,... Aquest any els equips docents han preparat els següents crèdits de síntesi: **"El bon àpat"** a primer, **"Sílex, dòlmens i muralles, entre el mar i les Gavarres"** a segon, **"Sant Feliu en joc"** a tercer i **"Sant Feliu a tres bandes"** a quart. "El bon àpat" és un crèdit relacionat amb l'alimentació, i es realitzen una sèrie d'activitats relacionades amb els aliments: *visita d'un forn de pa* on s'explica l'elaboració d'aquesta matèria, *sortida al mercat de Sant Feliu* on es fan una sèrie de preguntes i entrevistes a la gent que hi treballa, *localització d'establiments*, on els/les alumnes mitjançant un plànol de Sant Feliu per zones, configuren un gran plànol indicant tots els establiments relacionats amb l'alimentació que hi ha a Sant Feliu,... D'altres activitats es treballen dins l'Institut, sent uns dies molts feixucs, però alhora gratificants, ja que regna un clima de treball intens sense perdre l'alegria, especialment el dia que els/les alumnes fan un pa de pessic (al forn de pa els expliquen la fórmula) i tots junts fan un tast dels diferents pans que han realitzat.
"Sílex, dòlmens i muralles, entre el mar i les Gavarres" ha estat el crèdit realitzat pels alumnes de segon. La història de Sant Feliu i el seu voltant ha estat el centre d'interès d'aquest crèdit. Hem visitat el *Museu d'història de la Ciutat*, centrant-nos en la sala dedicada a l'arqueologia, *el Monestir, l'antiga ciutat medieval, el poblat ibèric dels guíxols*, ... fent una sèrie d'activitats per treballar i conèixer la nostra història. Un dia sencer el vam dedicar per fer una sortida fins al Puig d'Arques, (tota una excursió pels que no estem acostumats a caminar gaire), i la resta del temps vam aprofitar per visitar l'església de Romanyà, la Cova d'en Daina, el menhir de la Murtra, la tomba de Mercè Rodoreda,... El crèdit ha estat molt positiu i els/les alumnes de segon, han treballat de valent, ja que és el segon crèdit que realitzen en l'ESO i ja tenien una experiència prèvia que els ha servit per saber planificar el treball, que era llarg i dificultós, però alhora gratificant.
"Sant Feliu en joc", el crèdit realitzat pels alumnes de tercer, és un joc basat en el trivial. Els/les alumnes han elaborat uns àmbits de treball per aprofundir en el coneixement de la nostra ciutat. Una de les activitats ha estat un recorregut per l'entorn de Sant Elm, treballant aspectes relacionats amb el medi natural i paisatgístic, i una gimcana per descobrir els principals monuments de la ciutat. Tot el procés del crèdit va finalitzar amb una competició de trivial, on els/les alumnes van poder demostrar els seus coneixements.
"Sant Feliu a tres bandes" és un crèdit relacionat amb els jocs de rol, on els/les alumnes de quart han de posar-se en la pell de tres personatges: un/a turista italià/na, un/a empresari/a, i una parella jove, en la qual un d'ells està a l'atur. L'objectiu del crèdit és situar l'alumnat en situacions quotidianes del seu entorn: buscar feina, trobar pis, fer un currículum vitae, ...

La seva valoració ha estat molt positiva per part de l'alumnat, que han vist en aquest crèdit una visió real del futur més immediat, ja que acaben aquest curs l'educació secundària obligatòria i és part de la seva orientació professional.
No voldríem acomiadar aquest breu resum dels crèdits de síntesi realitzats en els cursos d'ESO de l'IES Sant Feliu, sense agrair els/les ciutadans/es de Sant Feliu que han ajudat en la realització d'aquests crèdits i a tot l'alumnat per l'esforç i la bona actitud demostrada en tota la setmana. A tothom, moltes gràcies.

M. Àngela Ayats
Coordinadora del 2n cicle d'ESO
Josep Sert
Coordinador del 1r cicle d'ESO

Recollida de còmics "TBOs" i contes

De segur que molts ja haureu vist el cartell penjat per botigues i establiments, és una iniciativa de l'Escola d'Adults en la qual ens hem coordinat amb el Servei Municipal d'Educació, la Biblioteca Municipal i el Punt d'Informació Juvenil. La idea, tal com resa el cartell , és per crear-ne un fons al Punt de Lectura del Centre Cívic Vilartagues i els punts de recollida són la Biblioteca Municipal i el Punt d'Informació Juvenil.

Pensem que aquest material està d'alguna manera infravalorat, que, en general, es considera de llegir i llençar, o que només correspon a una certa edat i que quan hom esdevé adult, arriba el moment de despendre-se'n , donant-lo o llençant-lo. Tant sols es conserven els que degut al pas del temps, com "En Patufet" o els "TBO", assoleixen un cert "glamour" que fa més difícil que vagin a parar a les escombraries. També hi ha persones que n'han guardat, (els aficionats, els col·leccionistes) , però quan aquests falten la família no sap què fer-ne, esperen un temps i després els venen a pes o acaben desapareixent de qualsevol altra manera .

Les institucions no han fet gaire més cas que els particulars a les publicacions il·lustrades. Els arxius pràcticament són inexistents. I encara que es troben còmics, contes, Cavalls Forts, etc a les biblioteques públiques, a poques s'hi poden llegir els clàssics del còmic o accedir a "L' illa del tresor" il·lustrada per Junceda o a les obres de Jules Verne amb els gravats de les primeres edicions. Poc s'ha conservat. A les biblioteques, importa generalment el contingut, no el continent i es renoven els llibres clàssics, que no els "TBOs", amb noves edicions, sovint pitjor que les primeres. Les velles, per manca d'espai i pel deteriorat del seu estat degut a l'ús ,força vegades es llencen.

Els còmics o "TBOs" , com se'ls coneix popularment, els contes encunyats ,

"troquelats"en solem dir, o les publicacions il·lustrades normalment destinades al públic infantil i juvenil , formen part d'un tipus de literatura on la comunió entre la imatge i el text n'és el motiu essencial. Això fa que cada edició per ella mateixa tingui un valor específic i no sigui substituïble per una altra nova edició, en la que variï el color, el paper, la portada o l'il·lustrador.

Per tant, creiem que val la pena intentar buscar espai, i muntar-ne un arxiu, que sigui assequible tant a petits com a grans, i encara que el còmic passi actualment per hores baixes, no hem d'oblidar el vell eslògan : "On avui hi ha un còmic, demà hi haurà un llibre". Aquesta seria la veritable raó de la recollida; fomentar la lectura dels menuts i dels que no ho són tant, i dinamitzar el més possible el Punt de Lectura.

Evidentment, no ens podem fer el càrrec de l'èxit que tindrà aquesta campanya que no té data de finalització. Serem optimistes i amb el temps i una mica de sort , pot haver-hi força material i sobre tot feina a ordenar, triar, classificar, veure i llegir. Busquem que hi hagi moviment de "TBOs" i novel·les il·lustrades , des d' "En patufet i els cargols" a "Flash Gordon", passant per Mortadelo, Bola de Drac o Tintín.

Els excedents, els repetits, els repartirem entre els nois i noies que vinguin al Punt de Lectura, al Punt d'Informació Juvenil o a la Biblioteca Municipal. Amb la condició que ens dibuixin un acudit.

Ens agradaria també que les persones interessades en el tema ens vinguessin a veure, per ajudar i donar idees. El curs vinent l'Escola conjuntament amb els departaments de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols ja esmentats, organitzarem diverses activitats relacionades amb el còmic i la il.lustració , com una exposició de ninotaires ganxons o un concurs de còmics.

Recordeu, no els llenceu porteu-los !

Escola d'Adults
C.F.A. Sant Feliu de Guíxols

Breu història i constitució de l'UEE

A l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols funcionava des de l'any 86 el servei de Pre-tallers que atenia nois i noies que havien esgotat el temps d'estada a l'escola primària i no seguien els estudis reglats. En el perfil d'aquests adolescents predominaven dificultats com el rebuig a l'ensenyament reglat, desmotivació i aparició de conductes distorsionadores de la dinàmica clàssica d'una escola, a banda dels problemes personals, familiars i socials que presentaven alguns d'ells. L'activitat mitjançant la qual es treballaven aquestes dificultats era la fusteria, ja que és una activitat gratificant que permet obtenir resultats tangibles de la feina.

L'existència d'aquest servei municipal va possibilitar la creació de l'UEE, ja que es disposava dels recursos humans i materials per engegar el projecte d'educació compartida. Per nosaltres, representava un repte al treball coordinat amb els IES, però no ho era respecte de la població que havíem d'atendre: eren vells coneguts.

El projecte de l'UEE sorgeix amb l'objectiu de proposar una alternativa educativa per als alumnes de secundària que presenten motivacions i expectatives que divergeixen del que pot oferir el marc teòric de l'ensenyament obligatori. Davant d'aquesta problemàtica es constitueix una comissió integrada per representants dels dos IES, un membre de l'EAP i l'equip dels Pre-tallers, amb la finalitat d'elaborar un projecte que comença a funcionar el curs 97/98, prèvia concertació amb el Departament d'Ensenyament.

L'objectiu general és impartir una ESO adaptada que impedeixi que l'alumne abandoni la seva educació, sense assolir uns objectius mínims, d'acord amb la modificació curricular autoritzada des del Departament d'Ensenyament.

Les activitats que es fan a l'UEE es basen en els objectius generals de l'ESO, però s'adapten a les necessitats, característiques i motivacions dels alumnes que participen de l'educació compartida. Els IES treballen les àrees instrumentals (llengua, matemàtiques...) i a l'UEE es treballen les àrees de caire més pràctic, amb activitats manipulatives, relacionals i de coneixement de l'entorn.

Novetats

VÍDEOS

- En castellà
Carne trémula
Cinema Paradiso
La Delgada línea roja
Desmontando a Harry
Elizabeth
El Jinete pálido
Tienes un e-mail

- En anglès
Cumbres borrascosas
La Máscara del zorro
Shakespeare in love
Titanic

LITERATURA

- Novel·la i narracions
Maria Àngels Anglada. *Nit de 1911*
David Cirici. *La Vida dels altres* (Finalista Premi Ramon Llull 2000)
Paulo Coelho. *Veronika decideix morir*
Helen Fielding. *Bridget Jones perd el seny*
Marianne FREDRIKSSON. *La Història de Simon*
Juan Goytisolo. *Carajicomedia*
Maria de la Pau Janer. *El Desig: vuit històries d'amor*
Andreu Martín. *Veritats a mitges* (Premi Ramon Muntaner 1999)
Cormac McCarthy. *Tots aquells cavalls*
A. Munné-Jordà. *Veus de boira des del pont* (Finalista Premi Sant Jordi 1999)
Antonio Muñoz Molina. *Carlota Fainberg*
Teresa Pàmies. *Cròniques de comiat*
Manuel Rivas. *Ella, maldita alma*
Maria Mercè Roca. *Delictes d'amor* (Premi Ramon Llull 2000)
J. K. ROWLING. *Harry Potter i la cambra secreta*
J. K. ROWLING. *Harry Potter i el pres d'Azkaban*
Lorenzo Silva. *El Alquimista impaciente* (Premi Nadal 2000)
Isabel-Clara Simó. *T'imagines la vida sense ell?*
Emili Teixidor. *El Llibre de les mosques* (Premi Sant Jordi 1999)
Olga Xirinacs. *L'Home que mossegava les dones*

- Novel·la fantàstica
Michael Crichton. *Rescate en el tiempo (1999 – 1357)*

- Novel·la històrica
Ferruccio Parazzoli. *El Príncep Siddharta: la fuga de palau*
Albert Salvadó. *L'Anell d'Àtila* (Premi Fiter i Rossell 1999)

- Novel·la negra
Andrea Camilleri. *La Veu del violí*
John Grisham. *La Hermandad*

- Novel·la de viatges
Josep M Espinàs. *A peu pel País Basc*
Albert Om. *Els Veïns de dalt: la volta a Europa en 88 dies*
Ferran Torrent. *Living l'Havana*

TEMES DIVERSOS

- Biografies
Fabià Estapé. *De tots colors*
Antonio Gala. *Ahora hablaré de mí*
Lluís PRENAFETA. *L'Ombra del poder*
José Luis Vilallonga. *La Cruda y tierna verdad*

- Altres
Jordi Bolòs. *Atles del Comtat de Girona (785-993)*
Eudald Carbonell. *Planeta humà* (Premi Príncep d'Astúries 1997)
Salvador Cardús. *El desconcert de l'educació*
Joan Corbella. *Infidelitats: desamor i desengany*
Dalai Lama. *El arte de vivir en el nuevo milenio*
Ernest Gombrich. *Breu història del món*
Gran atles de carreteres de Catalunya, Illes Balears i sud de França
Pepe Rodríguez. *Adicción a sectas*
José Antonio MARINA. *Diccionario de los sentimientos*

Darreres presentacions

X.C.R.

Durant els passats mesos de març, abril i maig s'han dut a terme diverses presentacions de llibres a la Biblioteca Municipal: el 31 de març, es va presentar la novel·la *Després del tro*, de Miquel Aguirre, autor de Banyoles resident a Sant Feliu; el 14 d'abril, el llibre *La Química de cada dia*, de Xavier Duran i Maria Dolors Martínez i Nó, en què s'analitzen, de manera molt entenedora, els processos químics més habituals que es produeixen, sense que ni ens n'adonem, en la nostra vida quotidiana; i la darrera presentació ha estat el 19 de maig: *Sant Feliu de Guíxols per a forasters*, de Josep Cullell-Ramis, la darrera obra d'aquest autor ganxó en què es recullen diferents recorreguts de valor històric, artístic i arquitectònic per la ciutat de Sant Feliu.
Les presentacions de llibres donen l'oportunitat de donar a conèixer els autors al públic, apropar-los i poder profunditzar en els perquès i els coms de cadascuna de les obres que fan... és un acte de promoció cultural que desde la Biblioteca es pretén continuar mantenint.

Properes activitats:

Una nova HORA DEL CONTE cada mes: juliol, agost i setembre.
Noves presentacions de llibres.

Fi de la campanya El Racó dels Contes

El passat 24 de març va finalitzar la campanya de l'Hora del Conte que, durant 10 setmanes, la Diputació de Girona ha estat oferint a la Biblioteca de Sant Feliu de Guíxols: EL RACÓ DELS CONTES.

Aquesta campanya, duta a terme en col·laboració amb l'Escola de Teatre El Galliner, s'ha dut a terme tots els divendres a la tarda, de 6 a quarts de 7, des del el 14 de gener fins al 24 de març. Els objectius d'aquesta activitat eren, d'una banda, iniciar nens i nenes en el món de la lectura, vivint la Biblioteca com un espai obert, ple de fantasia, imaginació i per a tots; de l'altra, promoure entre els nens i nenes l'hàbit d'escoltar contes i usar de manera regular el servei de la Biblioteca (i aquest últim aspecte no només en els infants, sino també en els pares i mares que els acompanyen).

X.C-R.

La valoració de la campanya ha estat molt positiva: a més de la trentena de nens i nenes i la dotzena de pares que han assistit a cada sessió, en general els divendres en què s'han realitzat les sessions de contes són els dies de la setmana amb més quantitat d'usuaris i de préstecs de la Biblioteca.

L'Hora del Conte continuarà a la Biblioteca durant els propers mesos, però ara una vegada cada mes. La darrera va ser el passat 5 de maig, amb UNA DE PIRATES: va ser una Hora del Conte sobre històries pirates (Barbaroja, Barbanegra...), a càrrec d'Albert Estengre. Aquest conta-contes es va acompanyar de dues espases i d'altre material escenogràfic, i va comptar amb la participació d'alguns dels nens i nenes assistents per a la narració dels contes.

Directori

Servei d'Educació
Galeries Sant Joan 17220 St. Feliu de Guíxols
Tel.: 972 82 08 10 Fax.: 972 82 11 94
E-mail: edusfg@ddgi.es

Horari:
De dilluns a divendres, de 9 a 13 h.

Servei d'Arxiu
c/ Abadia, s/n (Monestir) 17220 St. Feliu de Guíxols
Tel.: 972 82 15 75 Fax.: 972 82 15 74
E-mail: arxiusfg@ddgi.es

Horaris d'estiu:
De dilluns a divendres, de 9 a 14 h.
Dimarts i dijous, de 17 a 19 h.
(Dissabtes, a convenir amb el responsable de l'Arxiu)

Biblioteca Municipal
c/ Sant Llorenç, 13, 1r. 17220 St. Feliu de Guíxols
Tel.: 972 32 40 57 Fax. 972 82 15 74
E-mail: bibsfg@ddgi.es

Horari:
Matins, de dimarts a dissabte, d'11 a 13,30 h.
Tardes, de dilluns a divendres, de 17 a 20,30 h.

Museu d'Història
c/ Abadia, s/n (Monestir) 17220 St. Feliu de Guíxols
Tel.: 972 82 15 75 Fax.: 972 82 15 74
E-mail: culturasfg@ddgi.es

Horari d'estiu (de juny a setembre):
Feiners, d'11 a 14 h. i de 18 a 21 h.
Diumenges i festius, d'11 a 14 h.

Butlletí
Consell Escolar Municipal
Núm. 8 juny 2000 SANT FELIU DE GUÍXOLS

COMISSIONS DEL CONSELL ESCOLAR MUNICIPAL

Les comissions existents en el CEM aquest curs escolar han estat: la de Directors, la d'Activitats i la d'Atenció a la Diversitat.

Comissió de Directors

S'ha reunit per temes molt concrets i per desenvolupar tasques en què la presència d'aquests ha set necessària. En dues ocasions s'ha dut a terme només amb els directors dels centres d'educació infantil i primària públics per tractar temes de manteniment i de millora dels edificis que són propietat municipal. Per altra banda s'ha reunit una vegada amb tots els directors.

Entre els temes que s'han tractat amb tots els centres cal remarcar:

- Informació de la primera entrevista amb el delegat.
- Exposició de les mancances dels edificis escolars i dels accessos.
- Demanda d'un suport de català a l'Ajuntament per als alumnes amb necessitats.
- Inauguració del nou institut.
- Menjadors escolars.

Comissió d'Activitats

Aquesta és una comissió que té l'objectiu de proposar i valorar les activitats que, des de diferents serveis de l'Ajuntament , s'adrecen als escolars en hores lectives com són: Tallers d'Història, Campanya de cinema, teatre i audicions musicals, activitats esportives, xerrades diverses per a alumnes d'ESO, el cicle de l'aigua, la biodiversitat de l'entorn... etc.

La periodicitat de les reunions ha set d'una en iniciar el curs – en què s'ha exposat la proposta de les activitats – i en finalitzar el curs està programat de dur a terme la segona per a recollir suggeriments de cara al proper curs i fer una crítica i valoració del funcionament al llarg del curs. La participació del sector de professors ha estat del 100% igualment que la de l'Ajuntament, canalitzada a través del Servei d'Educació. Quant als pares, a la primera sessió la participació fou nul·la.

Campanya escolar curs 199-00.

Comissió d'Atenció a la Diversitat

Aquesta ha estat la comissió més activa i més participativa, tenint en compte l'amplitud d'abast dels sectors representats - pares, directors, EAP(Equip d'Assessorament Pedagògic), Ajuntament (Servei d'Educació i Serveis Social), inspecció- S'han realitzat 7 reunions, de les quals 4 han estat amb una participació de tots els sectors esmentats, 2 d'específiques per a secundària i 1 de primària. A la primera sessió es van marcar uns objectius que en l'última reunió es van revisar i es va fer una valoració del treball dut a terme que fou positiva .

Es remarcà que el proper curs cal continuar en la mateixa línia i en tot cas proposar noves línies de treball que siguin més efectives.

OBJECTIUS FIXATS PER LA C.D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT. CURS 1999-00

- Distribució homogènia dels alumnes de P3 i 1r d'ESO entre els centres públics i concertats de la ciutat.
- Recolzament econòmic a les escoles concertades en la mesura que contribueixin a la distribució homogènia dels alumnes de parvulari Aquest recolzament només es pot decidir en l'àmbit d'aquesta comissió i haurà de ser plenament justificat.
- Definir les necessitats del suport de català a cada centre.
- Potenciar la matriculació al CEIP Baldiri per aconseguir que la ràtio de diversitat cultural sigui similar a la dels altres centres.
- Potenciar la matriculació a l'IESI Sant Elm amb la finalitat de mantenir les línies actuals.
- Traslladar les determinacions que es vagin prenent a la Comissió de Matriculació i alhora establir un nexe de coordinació entre aquesta comissió i la de matriculació.

Sant Feliu de Guíxols, 26 d'octubre de 1999

Els membres que aquest curs han treballat han fet aportacions, sobretot pel que fa a la problemàtica que des de fa uns anys es genera a l'entorn de l'escolarització d'alumnes de diverses cultures, per tal de mantenir un equilibri a tots els centres públics i concertats de la ciutat.

RESUM DELS PLENS DEL CONSELL ESCOLAR MUNICIPAL

CURS 1999/2000

Dimarts, 5 d'octubre de 1999

Assistents: 25

- Resum dels temes tractats:
- Presentació dels nous representants municipals en el Consell.
- Informació de les activitats organitzades per l'Ajuntament durant el curs 1999/2000, i adreçades als escolars i d'altres activitats en les quals l'Ajuntament hi col.labora.
- Lliurament als assistents de les dades d'escolarització del curs 1999/2000.
- Lliurament als assistents del calendari escolar del curs 1999/2000.
- Informació de les actuacions previstes per l'Ajuntament en els centres docents i el seu entorn per al curs 1999/2000.

- Acords presos:
- Aprovació de l'acta de la sessió ordinària del 9 de març de 1999.

Dimarts, 21 de desembre de 1999

Assistents: 21

- Resum dels temes tractats:
- Lliurament del calendari de reunions ordinàries per a l'any 2000 que queda fixat en els següents dies: 7 de març, 6 de juny, 3 d'octubre i 12 de desembre a les 20 h a l'Ajuntament.
- Informació de les activitats de la Universitat de Girona a la ciutat.
- Informació sobre el servei de transport escolar que iniciarà l'Ajuntament a l'IESI Sant Elm.
- Informació de les reunions de la Comissió d'Atenció a la Diversitat i la de Planificació.
- Proposta de creació d'un grup de treball per a iniciar el projecte "La ciutat dels nens".

- Acords presos:
- Aprovació de l'acta de la sessió ordinària del dia 5 d'octubre de 1999.

• Aprovació de la memòria del Consell del curs 1998-99.
• Aprovar el calendari de reunions ordinàries per a l'any 2000.
• Realitzar un consell escolar extraordinari per tractar el tema "La ciutat dels nens".

Dimarts, 7 de març de 2000

Assistents: 20

- Resum dels temes tractats:
• Informació de la reunió de la Comissió d'Atenció a la Diversitat sobre la matriculació del curs 2000/2001.
• Informació de la preinscripció i matriculació per al curs 2000/2001: s' informa de la reserva de places per a alumnes amb NEE, de l'edició per part de l'Ajuntament d'un díptic sobre la preinscripció i del llibre d'oferta de centres docents de la ciutat, que s'ha actualitzat. Tota la informació s'ha tramès als alumnes que han de començar P3.
• Informació de la presidència sobre les obres a realitzar en els centres docents i el seu entorn, amb un pressupost d'11 milions per als centres públics d'educació infantil i primària a més de la previsió d'executar l'aparcament de l'IES Sant Feliu, la urbanització del carrer Abat Sunyer i el giratori de l'autobús, les voreres properes al CEIP Mn. Baldiri Reixach, les del carrer de la Creu i el carrer Heriz.
• Informació de la reunió amb el Delegat territorial del Departament d'Ensenyament en la qual es va tractar el tema dels idiomes a l'IESI Sant Elm, l'interès per què a la ciutat es pugui cursar el batxillerat artístic i la confirmació de les obres que farà enguany el Departament d'Ensenyament als dos centres públics d'educació secundària.
• Informació de l'arquitecte tècnic municipal sobre les obres als centres públics d'educació infantil i primària i sobre les mancances de seguretat en els centres sobre les quals s'ha fet un informe.
• Informació de l'assessor tècnic en seguretat de l'Ajuntament sobre els plans d'emergència que l'Ajuntament està el.laborant a cada centre.
• Manifest de l'AMPA del CEIP Mn. Baldiri Reixach sobre la possibilitat de perdre la segona línia en el centre.
• Proposta de l'IESI Sant Elm de fer una marxa des de cada centre de secundària el proper 27 de maig, amb motiu de la Diada de la Pau que acabaria amb un acte col.lectiu i musical davant de l'Ajuntament.

- Acords presos
• Aprovació de l'acta de la sessió ordinària del 21 de desembre de 1999.

Resum de la correspondència rebuda i emesa pel Consell

- Dins de l'apartat de correspondència que s'inclou en l'ordre del dia de totes les sessions destacarem el següent:
• Carta tramesa per l'alcalde, Joan Alfons Albó, al delegat territorial del Departament d'Ensenyament, Àngel Guirado, en data 23 de setembre, relativa a les condicions de seguretat i d'accessibilitat dels centres públics d'educació infantil i primària.
• Invitació de la Facultat de Ciències de l'Educació de la UdG perquè un representant municipal participi en les jornades "L'Educació Secundària a Debat" els dies 18 i 19 de febrer per tal d'explicar el funcionament de la UEE.
• Carta del Delegat territorial del Departament d'Ensenyament sobre el procés de preinscripció en la qual declara la ciutat com a àrea territorial de tractament específic en relació amb l'escolarització d'alumnes amb necessitats educatives derivades de situacions socials o culturals desfavorides.

Membres del Consell Escolar Municipal i sectors que representen:

Representants municipals
Joan Alfons Albó (CiU), president del Consell
Víctor Pascual (CiU). Suplent: Laura Aiguaviva
Josep M. Muñoz (PSC). Suplent: Antoni Juanals
Carles Xargay (TPSF). Suplent: Carles Motas
Paula González(PP)
Joan Casamitjana(ERC)

Col.legi Cor de Maria
Antoni Romero, sector pares
Maite Comas, sector professors
Maria de la Peña, sector professors

Col.legi Sant Josep
Enric Pujol, sector administració i serveis
Àngels Carreras, sector directors
Amado Sàbat, sector pares
Joan Recolons, sector alumnes
Fina Pujolràs, sector professors

Centre de Formació d'Adults Sant Feliu
Antoni Ferrer, sector directors

CEIP Gaziel
Francesc A. Garcia, sector administració i serveis
Jaume Jené, sector directors
Lluís López, sector pares
Montserrat Feliu, sector professors

CEIP L'Estació
Joan Sala, sector pares
Jordi Estañol, sector directors
Xavier Monfort, sector professors

CEIP Mn. Baldiri Reixach
José Valero, sector administració i serveis
Enrique Tenedor, sector pares
Maria José Crespo, sector professors
Dolors Cornell, sector directors

Escola Bressol Municipal
Vicenç de Febrer, sector directors
Rosa Xifró, sector professors
Francesc Sánchez, sectors pares

Escola de Música
Albert Mallol, sector directors

Escola Oficial de Turisme de Catalunya
Marta Ministral

IES Sant Feliu
Lara Berguio, sector alumnes
Javi Segura, sector alumnes
Núria Vergés, sector alumnes
Xavi Gaitx, sector alumnes
Glòria Sais, sector directors
Dolors Sala, sector professors
Josep Serrats, sector administració i serveis
Pere Díaz, sector pares

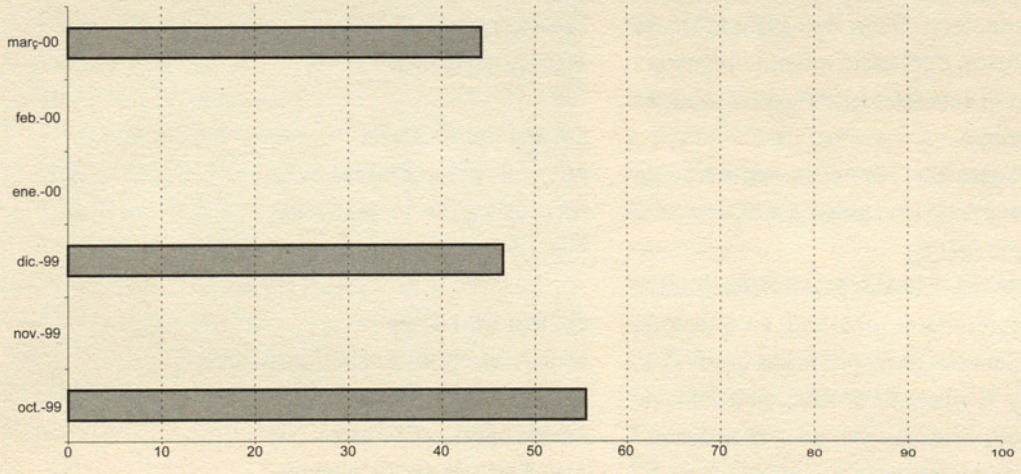
IESI Sant Elm
Jordi Triviños, sector alumnes
Mireia Borrego, sector alumnes
Isabel Cullell, sector pares
Àngela Ribas, sector directors
Esther Linares, sector alumnes
Carme Martín, sector professors

Secretària: M. Àngels Comas

El dimarts 6 de juny a les 20 h va tenir lloc el darrer ple ordinari del curs 1999/2000.

Les sessions tenen lloc al saló de plens de l'Ajuntament i són obertes a tots els ciutadans que desitgin assistir-hi.

PERCENTATGE D'ASSISTÈNCIA A LES SESSIONS DEL PLE DEL CEM

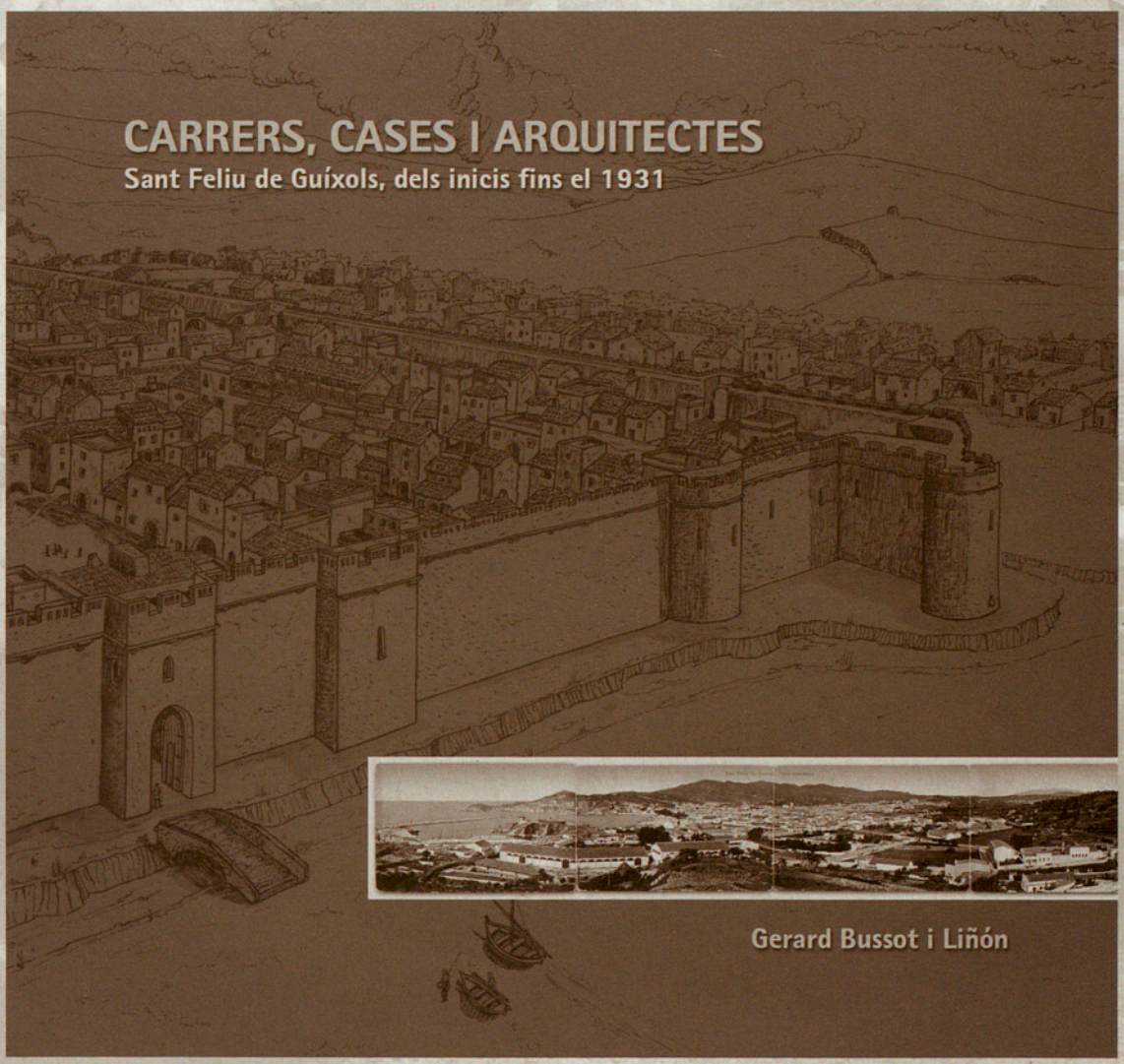

novetats

Informatiu de l'Àrea de Cultura

Servei de Publicacions i d'Arxiu
de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols,
amb el suport de la Diputació de Girona

NOVETAT

L'ARJAU

Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols
Àrea de Cultura i Educació

Diputació de Girona